

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ראשון

היכל
תשיעי

מאמרי באתי לגני

תשכ"ד • תשד"מ

•

מאת
כבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן
מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת
„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה
הי' תהא שנת פדות דגולה
קכ"א שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

פתח דבר

לקראת יום הבהיר יו"ד שבט הבעל"ט, יום התחלת שנת הע"ה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, ויום הסתלקות-הילולא של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע –

הננו מוציאים לאור את המאמרים ד"ה באתי לגני גו' שאמר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בהתוועדויות דיו"ד שבט בשנים תשכ"ד ותשד"מ¹.

מאמרים הנ"ל מיוסדים בעיקרם על פרק הארבעה-עשר מהמשך ההילולא, ויוצאים לאור לקראת יו"ד שבט שנה זו – בו לומדים פרק הנ"ל בפעם הרביעית². וע"פ בקשת רבים – נדפס פרק הנ"ל בתחילת הקונטרס.

בתור הוספה, נדפס בזה: (א) התחלת ד"ה צדקת פרוזנו תשכ"ד, הכולל (בחלק שלא הגיע לידנו לע"ע) ביאור בהמשך ההילולא; (ב) סקירה אודות יו"ד שבט תשכ"ד (הכוללת גם תקציר מהמאמרים) שנערכה ע"י "שירות חדשות ליובאוויטש" (LNS) עבור כלי התקשורת, והוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א.

*

ויה"ר שנוכח בקרוב להו"ל עוד שיחות ומאמרים של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, ויחזק השי"ת בריאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות ונעימות וחיים נצחיים, ויראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו, חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך בריאות, הרחבה ונחת, ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה במהרה בימינו ממש. וע"י הפצת המעיינות חוצה נזכה בקרוב ללמוד תורה מפיו של משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העולם כולו, ומלך כיפיו תחזינה עיניך בהתגלות מלכותו לעין כל, תיכף ומיד ממש, והיתה לה' המלוכה, אמן כן יהי רצון.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

מערכת „אוצר החסידים”

ימות המשיח,
נר ג' דחנוכה ה'תשפ"ד (ה' תהא שנת פדות דגולה),
קכ"א שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,
ברוקלין, נ"י.

1) המאמר שנאמר לביל ש"פ בשלה, מוצאי יו"ד שבט תשכ"ד – לא הגיע לידנו לע"ע. המאמר דמוצאי ש"פ בשלה, י"א שבט תשכ"ד נערך מחדש ע"פ סרט הקלטה, וניתוספו בו הוספות ותיקונים.

2) ראה ב„פתח דבר” לד"ה זה ה'תשכ"ח – סה"מ מלוקט ח"ב ע' רלח.

MAAMOREI BOSI LEGANI 5724-5744

Published and Copyrighted by
"KEHOT" PUBLICATION SOCIETY
770 Eastern Parkway, Brooklyn, N. Y. 11213
Email: kehotp770@gmail.com
5784 • 2023

[פרק י"ד מהמשך באתי לגני ה'שי"ת]

יד) והנה בכ"ז ואתה מחי' את כולם כתי' דהארת אור אלקי הרי נמשך להוות ולהחיות את כל הנבראים מאין ליש, וכדאי' באגה"ק סי' ק' דהארה דהאר' דהארה הוא בכל הנבראים ונוצרים ונעשים כו', שהוא האור והחיות אלקי שנמשך בכל הנבראים, וכמאמר הזן ומפרנס מקרני ראמים* עד ביצי כנים, דהאור והחיות מאיר ונמשך גם במדרי' היותר תחתונים והיותר שפלים, וכמ"ש אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך, דזהו התבוננות גדולה בגדולת הוי' שנמשך בכל סדר ההשתלשלות ממדרי' למדרי' עד מדרי' ברואים היותר שפלים, וביכולת כל אדם ואדם גם הפשוט ביותר לידע זאת, שרואה גדולת הוי' (וכמבו' בד"ה וארא הנ"ל בענין גדול הוי' כו' בעיר אלקינו, גדולת הוי' מריבוי הנבראים כו'), והתבוננות זו עושה התפעלות גדולה בנפש, מזה שרואים במוחש ממש, וכ"ז הוא לפי שהאור הוא א"ס בעצם, ע"כ אין סוף ג"כ להתפשטותו, בריבוי המדריגות וההשתל' עד למטה מטה ממש כו', ובכ"מ שהוא נמשך ומתפשט אינו בהתפעלות והשתנות כלל, דאינו כדמיון הנשמה והגוף, דהנשמה הרי מתפעלת ממקרי הגוף, אבל האור האלקי המחי' ומהווה אינו מתפעל ואינו משתנה כלל, ומה שיכול להיות שינוי בהאור ע"י ההתלבשות, והיינו מה שההתלבשות פועל איזה שינוי הוא רק בהחיות שבבחינת כח, וידוע דחיות שהוא בבחי' כח הוא מהכלים דבי"ע, דכלים דבי"ע ה"ה בבחינת מציאות וכדאיתא באגה"ק הנ"ל דראשית היש הן כלים דבי"ע, ומשו"ז שייך בהם השינוי וההתפעלות, אבל באור המחי' אין בו שום שינוי והתפעלות כלל, לפי שאינו מתערב. וכמ"ש אין קדוש כהוי' ואי' בזהר* כמה קדישין אינון ולית קדוש כהוי', דקדוש הוי' אינו כמו כמה קדישין דסדר השתלשלות, דקדישין שבסדר השתל' הוא שקדוש ומובדל וקדושתם הוא שאינם באים בהתלבשות, אבל כאשר מתלבשים ה"ה בבחינת תפיסא, ותפיסא פועל שינוי, משא"כ קדוש הוי' שהוא בחינת האור, דאינו דומה להקדישין דס' השתל', והוא מה דאינו מתלבש, וכאשר בא בהתלבשות הרי אינו בבחינת תפיסא, לפי שאינו מתערב, והוא כדוגמת האור למטה שמאיר, ומ"מ אינו מתערב, וכמו עד"מ האור שמאיר דרך הזכוכית, ויש זכוכית אדומה ירוקה ולבנה* די

הזן ומפרנס: ראה ע"ז ג, ב.

ואיתא בזהר: ח"ג מד, א. וראה לקו"ת שה"ש רד"ה צאינה וראינה (הראשון).

דרך הזכוכית . . אדומה ירוקה ולבנה: המשל דהארה דרך זכוכית הובא בפרדס שער ד' פ"ד בענין הספירות. ומה שתפס אדומה ירוקה ולבנה י"ל מפני שהם בג' הקווין. ראה זח"א עא, ב. לקו"ת שה"ש סד"ה הנך יפה.

חילוקים במראות אלו, אבל האור ה"ה פשוט ובלתי יש בו שום מראה כלל ממראות הזכוכית, לפי שהוא רק מה שמאיר ע"י, וגם אם מאיר ע"י בהתלבשות, מ"מ הרי אין האור נתפס, לפי שאינו מתערב. וכמו"כ יובן דרך דוגמא, בהאור וחיות אלקי המחיה שאינו משתנה כלל, ואין בו שום התפעלות ושינוי, וכ"ז הוא לפי שהאור הוא אין סוף בעצם, ע"כ הנה גם התפשטותו הוא בבחינת א"ס, שנמשך בכל המדרי' עד המדרי' היותר אחרונות והיותר תחתונות, כמו הברואים היותר שפלים בתכלית, ובכ"מ שהוא נמשך אינו מתפעל ואינו משתנה, ולהיותו בבחינת פשיטות בעצם, ע"כ בא בריבוי התחלקות מדריגות בלי שיעור ובל"ג כלל, וזהו למטה מטה עד אין תכלית, שהוא בהתפשטות ובגילוי עד גם במדרי' היותר שפלים בתכלית.

בס"ד. יו"ד שבט, מוצאי שבת קודש פ' בשלח (מאמר ג'*) ה'תשכ"ד

הנחה בלתי מוגה

באתי¹ לגני אחותי כלה², ואומר בעל ההילולא בהמשך שהוציא ליום ההילולא³, לגני לגנוני למקום שהי' עיקרי בתחילה, שעיקר שכינה בתחתונים היתה, דקודם היתה השכינה למטה, וכמו שהי' בגן עדן קודם החטא, ואח"כ ע"י חטא עץ הדעת והחטאים שלאחריו, הנה כדאיתא במדרש⁴ סילקו את השכינה מלמטה למעלה עד לרקיע השביעי, ואח"כ באו הצדיקים והמשיכו והורידו את זה מלמעלה למטה, כל אחד ע"י עבודתו, עד שבא משה רבינו שהוא הי' השביעי, וכל השביעין חביבין⁵, והמשיך את זה מרקיע הא' לארץ. וכן הוא גם בצדיקים שעליהם נאמר⁶ צדיקים ירשו ארץ וישכנו לעד עלי', שהם ממשיכים את העד וקדוש כאן למטה, שזהו כללות הענין דושכנתי בתוכם⁷, ע"י עבודתם באתכפיא, שמאתכפיא באים לאתהפכא, וע"י אתכפיא ואתהפכא סטרא אחרא מהפכים את זה ואסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין⁸, שאסתלק הוא ענין של גילוי נעלה ביותר, שזהו כללות הענין דושכנתי. והנה בושכנתי יש את שני העינים, ושכנתי במשכן ומקדש ששם הי' עיקר שכינה בתחתונים לאחרי בנין המשכן ומקדש, ובתוכם בתוך כאו"א מישראל⁹, שע"י עבודתם ישכנו לעד עלי', וגם ע"י עבודתם פועלים את הושכנתי כפשוטו במשכן ומקדש. וזהו מה שמהעבודות העיקריות במשכן הי' ענין הקרבנות, שקרבן הוא (כדמפרש ברבינו בחיי¹⁰ מהזהר¹¹) הקירוב בין המטה והמעלה. והרי הקרבת הקרבנות היתה במשכן, שבמשכן הי' ועשית את הקרשים למשכן עצי שיטים עומדים¹², שענין השיטים הוא כדמפרש בגמרא¹³ שזהו מלשון שטות, ומעצי שיטים אלו בונים משכן. דבכללות זהו הענין דאין אדם

(7) תרומה כה, ח.

(8) ראה זח"ב קכת, ב. תניא פכ"ז. לקו"ת ר"פ פקודי. חוקת סה, ב ואילך. ועוד.

(9) ראשית חכמה שער האהבה פ"ו קרוב לתחלתו (ד"ה ושני פסוקים). אלשיך תרומה שם. של"ה סט, א. רא, א. שכה, ב. שכו, ב.

(10) ויקרא א, ט.

(11) ח"ג ה, רע"א. וראה ס' הבהיר סמ"ו (קט). ועוד – נסמן בסה"מ מלוקט ח"ב ע' קכב הערה 15.

(12) תרומה כו, טו.

(13) בכורות ה, ב. ראה גם תנחומא תרומה י.

(* מאמר א' (נאמר בליל ש"ק) ומאמר ב' (דיום ש"ק – ד"ה צדקת פרונו) אינם תח"י, לבד ההתחלה ומאמר ב' (נדפס לקמן ע' כו ואילך).

(1) מאמר זה מיוסד בעיקרו על פרק הארבעה-עשר מהמשך באתי לגני השי"ת (סה"מ השי"ת ע' 135. ולעיל ע' ג"ד).

(2) שה"ש ה, א.

(3) סה"מ השי"ת ע' 111 ואילך.

(4) שהש"ר עה"פ.

(5) ויק"ר פכ"ט, יא.

(6) תהלים לו, כט.

עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות¹⁴, ששטות בכללות הוא מלשון סטה, שנטה מדרך הישר, שכאשר מהפכים שטות דלעו"ז ועושים מזה קרשים למשכן, אז מהפכים את שקר (אותיות קרש) העולם ועושים מזה את הקרשים, שאז נעשה מזה משכן לו ית' שבו ושכנתו.

והנה מיהו העושה עבודה זו, שהעבודה צריכה להיות באופן כפי הענין שאותו צריכים לתקן, ומכיון שצריכים לתקן את השטות שלמטה מן השכל, על זה לא מספיקה עבודה ע"פ שכל. ובדוגמת מה שפוסק הרמב"ם בהלכות דעות¹⁵, שבדרך כלל צריכים ללכת בדרך המיצוע, משא"כ מי שתפס (האט אריבערגעכאפט) בקצה אחד אין מספיק דרך האמצע אלא הוא צריך ללכת בקצה השני, ועאכו"כ שכן הוא בנוגע לשטות דלעו"ז, שקר העולם, שהדרך לעשות מזה משכן לו ית' היא כאשר ישנה העבודה שלמעלה מטעם ודעת, אפילו למעלה משכל וטעם ודעת דקדושה, שעל זה נאמר אהני ליי שטותי' לסבא (כדאיתא בגמרא בכתובות¹⁶). ומזה מובן, שמי שיכול לפעול (דורכפירן) עבודה זו הם אלו הנקראים בשם צבאות הוי"ו¹⁷, שהענין דצבא ואנשי החיל בצבא הוא שהולכים במסירת נפש כדי לנצח את המלחמה, כי אחרת לא יכול להיות הנצחון, מלבד אם הולך על מנת למסור את נפשו. וזהו גם ענינו של כל אחד מישראל שלכן נקראים בשם צבאות הוי", כדאיתא בתניא¹⁸ שאפילו קל שבקלים ג"כ מוכן למסור נפשו על קדושת השם.

(ב) וזהו ג"כ מה שממשיך אח"כ בהמשך¹⁹ שזהו האוצר שנותנים מלמעלה. כמו שרואים זאת בדוגמא במלך המנהל כאן מלחמה, שאז אפילו אוצרות אלו שלא נגע בהם עד אז, ויתירה מזה שאין זה רק אוצרות שלו אלא אוצרות שאצרו אבותיו, ועד שזה כל כך יקר אצלו שאינו מראה אותם כלל, הרי כשבא לענין של מלחמה ונצחון אז מעמיד חיי נפשו ומבזבז את כל האוצרות שלו ואוצרות שאצרו אבותיו, ובזבז זה פועל שינצחו במלחמה. ואע"פ שאת האוצרות מחלקים ונותנים ע"י פקידי החיל, השרים, הרי למי זה צריך להגיע ומי מנצח את המלחמה, זהו אנשי החיל המוסרים נפש בפועל. דאע"פ שיש את אלו המונחים בתכסיסי מלחמה, פקידי החיל היודעים את כל החכמות ותכסיסים הקשורים לזה, הרי כדי לנצח זהו ע"י מדת הנצח שבנפש

(17) בא יב, מא.

(18) פי"ח (כד, א).

(19) פי"א (סה"מ היש"ת ס"ע 2-131).

(14) סוטה ג, א.

(15) פ"ב ה"ב.

(16) יז, א.

המגיעה לעומק ביותר. ולכן רואים גם במלך שכמה שאדם גדול יותר ככה מדת הנצחון עמוקה יותר, וכמבואר בהמשך²⁰ מאמר חז"ל²¹ כל תלמיד חכם שאינו נוקם ונוטר כנחש אינו תלמיד חכם, שזוהי מעלה בענין הנצחון, אלא שהנקימה ונטירה צ"ל עם הזהירות המבוארת בגמרא ופוסקים²². ועאכו"כ מלך שענינו הוא שמשכמו ומעלה גבוה מכל העם²³, אפילו מהשרים, שאצלו מדת הנצחון היא בתוקף, שלכן אפילו האוצרות שלא תשורם עין אדם הנה לא רק שפותחם ונותנם אלא מבזבזם, וזה ניתן ע"י הפקידים עד לאנשי החיל כדי שינצחו את המלחמה. ולא רק שנותנים את הענינים מלמעלה שהם בגדר גילוי, אלא אפילו את הענינים שכאן למטה נקראים אוצר, וכאמור שזהו דבר סגור שאף אחד לא ראהו מלבד המלך עצמו, וכך גם כדי שיהודי יעשה מלחמה זו להפך את שקר העולם לקרשי המשכן שע"י יהי' שם הושכנתי, נותנים לו מלמעלה גם את הענינים שלמעלה מכל ענין של גילוי, אפילו גילוי בדרגא הכי עליונה.

והנה הדרגא הכי עליונה בגילוי הוא הגילוי שאין לו סוף ואין לו תכלית. וזהו מה שמביא²⁴ את מאמר התיקוני זהר²⁵ שאוא"ס למעלה מעלה עד אין קץ ולמטה מטה עד אין תכלית, דאף שנקרא בשם אור, ואור הרי גדרו גילוי, הרי אין זה אור (גילוי) סתם אלא נאמר שזהו אור כזה שנקרא בשם א"ס, והוא באופן דלמעלה מעלה עד אין קץ ולמטה מטה עד אין תכלית. ומסביר את גודל הענין שבזה מתחיל מהביאור בלמטה מטה עד אין תכלית, שמטה מטה פירושו בסדר ההשתלשלות, עד בעולם התחתון, עולם העשי', ובעולם העשי' גופא לא רק עניני קדושה ורשות שבו, אלא גם ענין הקליפות שהם ג"כ קשורים עם עולם העשי', וכמו שמבאר עוד יותר שזהו אפילו מה שלמטה מקליפה, כדאיתא בתניא²⁶ שאדם החוטא הוא למטה מקליפה, מכיון שהקליפה היא בדוגמת הזונה ששכרה המלך לפתות את בן המלך שהיא ממלאה את ציווי המלך ולכך נבראה, משא"כ החוטא ועובר על רצון המלך הוא למטה מזה, ובזה גופא יש כפי שהוא חוטא ופושע בענינים של לעו"ז או בעניני רשות, ויש יותר מזה רחמנא ליצלן, כדאיתא בתניא²⁷ האוחז בראשו

25) סוף תיקון נז (וראה שם תיקון יט - מ, ב).
 וראה גם ז"ח יתרו לד, סע"ג. סה"מ מלוקט ח"ב ע'
 רצא ואילך. וש"נ.
 26) ראה תניא פכ"ד-ה.
 27) ספכ"ד.

20) שם (ע' 131).
 21) יומא כב, סע"ב ואילך.
 22) ראה מהר"ץ חיות שבת סג, א.
 23) שמואל-א ט, ב.
 24) פ"יב (סה"מ שם ע' 132).

של מלך וטומנו במקום כו' (כמו שמסיים בתניא), שזהו כמ"ש בהמשך שלוקחים עניני קדושה ומהפכים אותם לפסוק היפך התורה והיפך רצון העליון, שזהו הענין דלמטה מטה. עד כאן הוא י"ג פרקים הראשונים²⁸.

ג) ועכשיו מתחיל בפרק יד, והנה בכ"ז ואתה מחי' את כולם כתיב²⁹. דאע"פ שישנו הלמטה מטה, כמדובר לעיל באריכות הדרגות שבזה, דרגא תחתונה עד למטה מזה ועד למטה מטה, הרי אומר על זה ואתה מחי' את כולם. ומה שאומר ואתה, זה גופא הוא ראי' שאין הכוונה רק שעצמות מחי' את זה, כי עצמות לא אתרמיז לא בשום אות ולא בשום קוץ³⁰. דאע"פ שזה אליו ולא למדותיו³¹ וח"ו לומר שאיזה דבר אחר מחי', הרי באופן החיות אפשר להיות כפי שעצמות עומד כמו שהוא, או כפי שעצמות רוצה להתעלם ולהסתתר באור עליון שקמי' אוכם הוא³². ועד"ז מכיון שנקרא בשם ואתה, ובפרט כמו שמפרש אדמו"ר הזקן בשער היחוד והאמונה³³ על ואתה מחי' את כולם שזהו האותיות מא' עד ת' עם ה' שמרמז על ה' מוצאות הפה, ואותיות אלו מחי' את כולם, מזה רואים שזה נעשה כפי שעצמות מעמיד עצמו ומתעלם ומסתתר ע"י האותיות. ומוסיף שם אדמו"ר הזקן אל תקרי מחי' אלא מהוה, שאת זה מפרש כאן בפרק יד, שואתה מחי' את כולם נמשך להוות ולהחיות את כל הנבראים, הן להוות והן להחיות אח"כ, אע"פ שיש בזה חילוק בגילוי שבדבר, וכמבואר במ"א³⁴ בארוכה שהתהוות הנבראים היא באופן כזה שרצה הקב"ה שיהי' באופן שהמהוה מעלים עצמו מהמתהוה עד שנדמה לנברא שאין לו עילה וסיבה שקדמה לו³⁵, משא"כ במחי' הרי כשמתבונן איך שהוא חי ואופן חיותו, בא לידי הבנה (אע"פ שזוהי הבנה בצמצום) שישנו מקור המחי' אותו. וכדאיתא הדוגמא לזה, שבמאמר תדשא הארץ דשא³⁶ ישנם שני הענינים, דמקודם נתהוה מציאות הדשא ואח"כ ישנם האופנים דקיום וחיות הדשא, דישנם כאלו שצריכים ריבוי גשמים וישנם כאלו שצריכים מיעוט גשמים, ועד"ז חילוק במדת החום הנצרך לכ"א מהם, הנה כשמתבונן בזה הוא מקבל הבנה וידיעה שישנו דבר שמשגיח בהשגחה פרטית שיתאימו ענינים

28) בכל הנאמר עד כאן – ראה ד"ה באתי לגני מהוריי"צ ח"ג ע' קמדה. „היום יום" יא תשרי. ובכ"מ.

29) תקו"ז תיקון ע (קלה, ב).

30) פ"ב.

31) סה"ש תורת שלום ע' 121-2.

32) אגה"ק ס"כ (קל, ריש ע"ב).

33) בראשית א, יא.

28) בכל הנאמר עד כאן – ראה ד"ה באתי לגני תשי"א-תשכ"ג.

29) נחמ"ט, ו.

30) לקו"ת פינחס פ, ב. וראה זח"ג רנו, ב.

31) ספרי – הובא בפרדס שער (לב) הכוונה רפ"ב.

וראה בחיי דברים ד, ז. שם יא, יג. סידור (עם דא"ח)

שער הק"ש פה, ב ואילך. אגרות-קודש אדמו"ר

אלו הדרושים כדי שהעשב והדשא יוכלו להיות חיים. וע"י המחי', בא גם אח"כ לידי הבנה שמוכרח להיות מישוהו שהיה את זה, כי אין היש עושה את עצמו. דזהו עי"ז שכתוב (וואָס ס'שטייט) בגלוי ואתה מחי' את כולם, שמזה יוצא הלימוד אל תקרי מחי' אלא מהוה, שאל תקרי אינו שולל אלא מוסיף³⁷, שמהמחי' באים לידי הכרה שמהוה, מזה ששני הענינים נכללים באותו פסוק ובאותה תיבה. דזהו מה שאומר בפרק זה שזה נמשך להוות ולהחיות, שא"ס הזה עושה את שני הענינים, שמהוה וגם מחי'.

ד) וענין זה (שמהוה ומחי') הוא בכל הנבראים, דהענין דכולם אינו כולל רק קדושה ורשות שבכל העולמות, כמו שמצינו כמה פעמים שכתוב כולם ואעפ"כ זהו רובו ככולו³⁸, אלא על זה מביא שזהו כמארז"ל³⁹ הזן ומפרנס מקרני ראמים עד ביצי כנים. דואתה מחי' את כולם הוא כמו שמביא אדמו"ר הזקן⁴⁰ את פירוש הבעש"ט בזה שלעולם הוי' דברך ניצב בשמים⁴¹, שהאותיות דואתה, מא' עד ת', עומדים בתמידיות באופן דניצב בלי שינוי, וזה מהוה ומקיים, ומזה מובן שכל מציאות שישנה בעולם אין היש עושה את עצמו, שאין זה רובו ככולו אלא זהו בפועל מקרני ראמים, שזוהי בריאה הכי גדולה, עד ביצי כנים, שזוהי בריאה הכי קטנה. וכמו שהוא בגשמיות, כן הוא גם ברוחניות הענינים, שהרי גשמיות נשתלשל מן הרוחניות⁴². דזהו מה שמבואר⁴³ בקבלה שקרני ראמים קאי על תכלית הרוחניות, עשר ספירות דכתר, דכתר הוא ראם גדול ביותר, ובכתר גופא זהו קרני, עד בתכלית הדרגא הכי עליונה דכתר, ועד ביצי כנים שזוהי הבריאה הכי קטנה גם ברוחניות, קטנה מצד אלקות שיש בה, דאין עוד מלבדו⁴⁴ אפילו במעשה כשפים⁴⁵ דלעו"ז, דזהו מ"ש בפרי עץ חיים⁴⁶ על הענין הרוחני שהי' בכנים, שכנים הוא בגימטריא ק"כ שמרמז על ק"כ צירופי אלקים. דשם אלקים נקרא מגן על שם הוי"ו⁴⁷, ולכן אלקים בגימטריא הטבע⁴⁸. ולכן זה נקרא בשם כנים, וכפירוש הרב המגיד⁴⁹

(44) ואתחנן ד, לה.

(45) חולין ז, ב.

(46) שער (כא) חג המצות פ"ז (הובא באוה"ת שם).

(47) תהלים פד, יב. ראה שעהי"ה"א רפ"ד. ובכ"מ.

(48) פירוש שער (יב) הנתיבות פ"ב. שעהי"ה"א רפ"ו. ועוד – נסמן בסה"מ מלוקט ח"ג ע' ריג.

(49) לקו"א סר"ב (בהוצאת קה"ת – נ, סע"ד ואילך).

או"ת צח, א"ב (בהוצאת קה"ת, תש"מ ואילך –

סש"צ). הובא באוה"ת שם.

(37) ראה ס' הליכות אלי ס"ג. ובכ"מ – נסמנו בלקו"ש חכ"א ע' 24.

(38) ראה הוריות ג, ריש ע"ב. וראה ט"ז או"ח סתקפ"ב סק"ג. ועוד.

(39) ראה ע"ז ג, ב. שבת קז, ב.

(40) שעהי"ה"א פ"א.

(41) תהלים קיט, פט.

(42) ראה תניא רפ"ג.

(43) בהבא לקמן – ראה אוה"ת חיי שרה קכד,

ע"ב ואילך. (כרך ב) תמד, א ואילך. וש"נ.

על נגד שמא אבד שמה⁵⁰, שענין הכינוי הוא (כדאיתא בתשובות מהרי"ק⁵¹) שזה מאבד את השם וזה בא במקומו, שזהו הכינוי שלו, וכן הוא הענין דנגד שמה, שעיי"ז שרצה הקב"ה לקנות לו שם, נמשך מהלך ת"ק שנה⁵² עד למטה מטה בעולמות התחתונים, שזהו ע"י אבד שמה, שנאבד השם וזהו כינוי בלבד. וזהו רוחניות הענינים דקרני ראמים עד ביצי כנים, שזה כולל גם ענין הקליפות.

ה) ואומר יתירה מזה (כמדובר לעיל בביאור דמטה מטה, שזה כולל גם את מה שנמצא למטה מקליפה, שזהו מי שעובר על רצון הבורא, וכאן אומר) וכמו שנאמר⁵³ אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך. שהענין דשאול הוא העונש לזה שעבר על רצון העליון, ועל זה נאמר ואציעה שאול הנך, שגם שם ישנו האוא"ס. וכמו שמבאר אדמו"ר האמצעי⁵⁴ דזה שאומרם ביחד הוא לפי שבדיוק כמו שאם אסק שמים שם אתה, כך ואציעה שאול הנך, אותו אחד (אָט דער זעלבער) כמו שרואה אותו בשמים. וכמו שמבאר שם בארוכה, שזהו הענין דזה לעומת זה עשה האלקים⁵⁵, שלכן רואים גם שבקרני ראמים ברוחניות בתכלית העילוי דקדושה זוהי ההמשכה ע"י שער רישי⁵⁶ וע"י שער הזקן דלמעלה, כי ההמשכה אינה יכולה ללכת מצד עוצם האור, כי אם ע"י צמצומים עד להפסק דעצם הגולגולת, שרק אח"כ יכולים לצאת שערות, ודוקא ע"י צמצומים והפסקים אלו יש בכח לקבל (אויף פֿאַרנעמען) את האור שלמעלה, שזה מראה על גודל ועילוי האור. וכן הוא גם זה לעומת זה שבשערה אחידין⁵⁷, דיש מקום שבו אלקות הוא בצמצום, ואם זה נעשה ענין של צמצום נוסף, עד שיוצאות שם שערות, הנה אז בשערה אחידין, שנעשה מזה אחיזה ותפיסה ויניקה ללעו"ז. ולכן שער באשה ערוה⁵⁸ משא"כ בנזיר זהו ענין של קדושה, קדוש יהי' גדל פרע שער ראשו⁵⁹, כי בנזיר זהו מצד השערות דקדושה, ובאשה זהו השערות הנמצאות במקום שיש צמצומים ודינים, ואם יש שם את ענין השערות נמשך מזה הענין דלעו"ז. ואעפ"כ נאמר⁶⁰ מבטן שאול שועתי, שמהשאול מבין (דערהערט ער) אלקות, ויתירה

56) דניאל ז, ט.

57) אמרי בינה שם (יד [צו], ג) – ע"פ זח"ג ס, ב. וראה מאמרי אדהאמצ' דברים ח"א ע' כו. וש"נ.

58) ברכות כד, סע"א.

59) נשא ו, ה.

60) יונה ב, ג.

50) אבות פ"א מי"ג.

51) שורש קסב (הובא באוה"ת שם).

52) קה"ר פ"ז, א (ב).

53) תהלים קלט, ח.

54) אמרי בינה שער הציצית פכ"ב-כג (יד [צו]),

סע"ג ואילך).

55) קהלת ז, יד.

מזה (כמו שמבאר שם בארוכה) דזהו מה שנאמר⁶¹ מוריד שאול ויעל, שמצד זה שהי' העונש דמוריד שאול, שעונשי התורה אינם לשם עונש בעלמא ח"ו, שהרי תורת חסד⁶² היא, וגם העונש הוא חסד כדי שיתתקן ויבוא לטוב⁶³, ומכיון שיש עונש כזה כמו מוריד שאול, מובן מזה תכלית העילוי שאליו יבוא, שעבור זה כדאי שיהי' אפילו הענין דמוריד שאול, שזהו למטה יותר מקליפה כמדובר לעיל. ולכן מבאר שם שבמוריד שאול ויעל העלי' היא לפי ערך המוריד, מוטב דלידייני' וליתני' לעלמא דאתי⁶⁴, ומכיון שזהו דין קשה ביותר, מובן מזה לאיזה תענוג טוב יבוא. ומזה מובן, דאפילו באדם הפושע (כמדובר לעיל סוס"ב), פושע בתכלית, שלוקח עניני תורה ומהם מוסיף כח בלעו"ז, כמו שמבאר בארוכה בפרק הקודם, גם שם ישנו האוא"ס, בלמטה מטה זו.

ו) והנה כפי שנמצא האוא"ס בלמטה מטה, נמצא באופן שגם שם הוא אין תכלית ואין סוף. דמצד זה שהוא פשוט בעצם, לכן התפשטותו היא עד למטה מטה, ומזה מובן ג"כ שכפי שנמצא בלמטה מטה, נמצא כפי שהוא בפשיטותו, שאינו מקבל שינוי והתפעלות. דאע"פ שמצינו בכמה מקומות ענין השינוי והתפעלות, זהו רק מתחיל מכלים דבי"ע שהם התחלת היש, ולכן שם שייך לומר שינוי והתפעלות. וכמבואר בארוכה מהצ"צ⁶⁵ שאפילו בכלים דאצילות, אע"פ שנקראים בשם כלים, לא שייך לומר בהם שינוי. וכמו שמבאר זאת על יסוד מאמר אדמו"ר הזקן בכתב יד מורי וחמי (אדמו"ר האמצעי)⁶⁶ על הזהר פ' ויצא⁶⁷, שאמר קוב"ה אפילו במאנין דילי לא אשתמש אלא במאנין דילך, דמאנין הוא ענין הכלים, ומאנין דילי הוא הכלים דאצילות ומאנין דילך הוא הכלים דבי"ע, וממשיך שם (כפי שזהו בביאור דושבתה תקס"ב⁶⁸, שזהו בביכל כתי"ק אדמו"ר האמצעי עם הגהות מהצ"צ) שענין הכלים באצילות, מכיון ששם איהו וחיוהי חד איהו וגרמוהי חד⁶⁹, אי אפשר לומר ששם הכלים עצמם הם גבול, ח"ו לומר כן באלקות, אלא ענינם הוא שהם ענין כזה שיכול להגביל ענין אחר, ולהגביל לעולם האצילות (שאת זה פועלים כללות

(61) שמואל"א ב, ו.

(62) ל' הכתוב – משלי לא, כו.

(63) ראה לקו"ש חכ"ב ס"ע 71. וש"נ.

(64) חגיגה טו, ב.

(65) דרוש שלש שיטות פ"ייב (אוה"ת ענינים ע')

רעג ואילך).

(66) ביארה"ז (לאדהאמ"צ) ויצא (הוספות) קלד,

סע"ד ואילך.

(67) ח"א קמח, ב.

(68) מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"א ע' קפח ואילך.

סהמ"צ להצ"צ קסט, א ואילך. הובא בדרוש שלש

שיטות הנ"ל פ"א (ס"ע רעד"ה). וראה גם ד"ה

וידבר אלקים אכה"ד תרס"ט (סה"מ תרס"ט ס"ע קס

ואילך).

(69) תקו"ז בהקדמה (ג, ב).

העשר ספירות שבאצילות, ובפרטיות הכלים שבאצילות, שלכן נקראים בשם מאנין, כלים), אבל הם עצמם בלי גבול. ובדוגמת כפי שרואים גם באדם התחתון (שהוא אדמה לעליון⁷⁰), שכאשר כח הכתיבה שביד כותב אות אחת ע"י ההתחלקות שע"י האצבעות, הנה כח זה גופא כאשר כותב אות אחת זו יש בכחו לכתוב כו"כ (ריבוי) אותיות, אלא שהוא מגביל שמה שייצא בדיו על הקלף יהי' אות אחת בלבד. ולא רחוק הוא לומר זאת בעולם האצילות (אע"פ שלכאורה כיצד שייך באצילות ענין של גבול, ואפילו להגביל במה שחוזן הימנו), במכל שכן מדעת הרמב"ם שאומר⁷¹ שהוא וחכמתו אחד, ומסביר שהוא הדעה והוא היודע והוא הידוע, שאת זה אומר על עצם, ולפחות שייך לומר זאת בעשר ספירות דאצילות⁷².

ז) ועד שמצינו זאת גם בנוגע להנהגה בפועל, כהחילוק בין יוסף והשבטים⁷³, שהחילוק ביניהם הי' שביוסף הי' ויבוא הביתה לעשות מלאכתו למיבדק בכתבי דחושבנא דילי⁷⁴, והשבטים והם לא הכירוהו⁷⁵, מצד זה שמעמדם בעבודת הבורא הי' שהיו רועי צאן עבדיך⁷⁶, בהתבודדות מחוץ לעיר כדי שעניני העיר לא יבלבלו להם לעבודת הבורא, ועד שלא הכירוהו, שלא הי' להם היכר באופן עבודה כזו, דכיצד אפשר להיות המשנה למלך במצרים ערות הארץ⁷⁷, ועד שבלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו⁷⁸, שכל הפרטים דארץ מצרים היו דרכו, ואעפ"כ הי' בעבודת ה' עד כמו שהעבודה היא בעולם האצילות. ומצד זה שענינו של יוסף הי' עולם האצילות, לא כהשבטים שענינם הוא בריאה כמבואר בארוכה בתו"א⁷⁹, זה לא בלבד אותו כלל, מצד זה (כמו שהסביר לשבטים) שהתחת אלקים אני⁸⁰, שלא נמצא תחת אלקים שזהו עולמות ב"ע, אלא למעלה מזה, שענינו כאן למטה הוא כמו אצילות. ועד שכן מצינו גם בדורות שלאחרי זה, כמו שמבאר אדמו"ר מהר"ש⁸¹

70) ע"פ ישע"י יד, יד. ראה עש"מ (להרמ"ע מפאנו) מאמר אכ"ח ח"ב סל"ג (קצג, ב). של"ה ג, א. כ, ב. רסח, ב. שא, ב. ועוד.

71) הל' יסוה"ת פ"ב ה"י.

72) דרוש ג' שיטות שם פ"ב (ס"ע רהע).

73) ראה מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קצב ואילך. תו"ח ויחי קא [רמב], ד ואילך. סה"צ להצ"צ פא, ד. אוה"ת מקץ (כרך ו) תתשב, א ואילך. סה"מ תרכ"ט (קה"ת, תשנ"ב) ע' רפא. ד"ה ולא זכר שר המשקים תרל"ג (סה"מ תרל"ג ח"א ע' סא ואילך). עזר"ת (סה"מ עזר"ת ע' קג ואילך). תרפ"ח (סה"מ תרפ"ח

ע' כג ואילך). המשך תרס"ו ע' שטו. ד"ה ומקנה רב תש"כ (סה"מ במדבר ח"ב ע' שנו ואילך). תשכ"א (שם ע' שנו ואילך). תשמ"א (שם ע' שסט ואילך). ועוד.

74) וישב לט, יא ובת"א.

75) מקץ מב, ח.

76) ויגש מז, ג.

77) מקץ מב, ט. יב.

78) שם מא, מד.

79) ויחי (הוספות) קג, ב.

80) ויחי נ, יט.

81) סה"מ תרכ"ז ע' רחצ ואילך.

את הענין ומביא גם את הדוגמא איך שזה הי' בדורות שלאחרי זה, שמזה מבאר שם את הלשון⁸² דגלוי וידוע, שמפרש את מ"ש ברמב"ם הוא היודע והוא הידוע שאלו הם שני הענינים שבדעת למעלה, שנקראים בשם דעת תחתון ודעת עליון. דדעת תחתון הוא באופן דהוא היודע, שמתלבש בזה כביכול, ויש שינוי בין קודם הידיעה לבשעת הידיעה ולאחרי הידיעה, והאופן דגלוי וידוע הוא כדאיתא במדרש⁸² שמחשבה לפני שהיא בלבו של אדם היא ידועה למעלה בדרך ממילא. שמזה מתרץ אדמו"ר הזקן⁸³ מה שלכאורה יוצא שלמעלה כלולים כל עניני העולם שזהו ע"ד מחשבות זרות המבלבלות את האדם מענינו, והרי למעלה כולן נסקרין לפניו בסקירה אחת, כדאיתא בגמרא⁸⁴ כבני מרון שנמנים אחד אחד, שזהו ענין השגחה פרטית על כל פרט ופרט דכאן למטה, וכיצד אין זה מבלבל ואין זה הענין דמחשבות זרות. ומתרץ בזה, שזהו ע"ד גלוי וידוע בדרך ממילא, וכמו שמצינו זאת גם כאן למטה ביוסף. ואע"פ שלכאורה כיצד יכול להיות שינוי בהאור שלמעלה, במאנין דילי, דזה צריך להיות אפשר רק כמו שזהו מצד כחות הנפש, כמדובר לעיל שבכח הכתיבה אפשר להגביל את זה אע"פ שעצם הנפש הוא למעלה מכל הגבלה, שזהו עי"ז שכח הכתיבה הולך ע"י היד ואצבעות היד, דלמעלה מאצילות לא שייך לומר כן שהרי אין לו גוף ואין לו דמות הגוף⁸⁵. אלא שהוא כל יכול, ולכן יכול לפעול זאת גם בלי הכלים שמחוץ לאצילות (ועד כמו שמבאר בזה אדמו"ר מהר"ש⁸⁶ שזהו גם ביאור על מציאות הרע, כמו שנאמר⁸⁷ ובורא רע, אע"פ שבאצילות לא יגורך רע⁸⁸, אלא שזהו ע"ד ענין הגבול, והיינו הר, דמקור הרע הוא מצד מדידה והגבלה וצמצום). ועד כמו שמסיים שם שכן ראו גם בנשיאי ישראל, כמו שמביא אדמו"ר האמצעי⁸⁹ על הבעש"ט שפעל שכאשר יעמוד בעולמות עליונים יוכל אז לענות על ענין דעולם הזה, שבכדי לענות על ענין דעולם הזה צריכים לענות לפי פרטי השאלה והשואל, ובשעת מעשה עומד בעבודתו ובמדריגתו כמו שהוא בעולם העליון, וכמו שמביא את הלשון שבשבת הוא הי' ב' שלישים בעולמות עליונים ושליש אחד בעולם

(86) המשך חייב אדם לברך תרל"ח פלא" (ס"ע נב

ואילך).

(87) ישע"י מה, ז.

(88) תהלים ה, ה. ראה זח"א כז, רע"א ובמק"מ שם.

לקו"ת במדבר ג, סע"ג. וש"נ.

(89) תו"ח שם קח [רמט], ג. וראה גם סה"מ תרכ"ז

שם (ע' רצט).

(82) בר"פ ט"ג.

(83) מאמרי אדה"ז שבהערה 73. הובא בסה"מ

תרכ"ז שם.

(84) ר"ה יח, א.

(85) פיוט "יגדל". וראה רמב"ם הל' יסוה"ת פ"א

ה"ו. פיהמ"ש סנהדרין פ' חלק היסוד הג'.

התחתון, ואין זה מצד מעלת השבת, אלא זהו מצד ענינו (שלכן מביא את הסיום ובשאר ימי החול בהיפוך (שליש אחד בעולמות העליונים ושני שלישים בעולם התחתון)), וזה לא בלבד אותו, ע"ד ובדוגמת גלוי וידוע.

ח) ולכן מובן גם שאפילו בכלים דאצילות אין שייך שינוי והתפעלות, כי זהו מאנין דיילי שלמעלה ממדידה והגבלה, ורק שזהו כח שיכול להגביל מחוץ לאצילות. וכן הוא גם האוא"ס כמו שנמשך בלמטה מטה, שנמצא שם באופן דאין תכלית, שאע"פ שמתלבש כאמור לעיל בדרך דוגמת הבעש"ט, דצדיקים דומין לבוראם⁹⁰, שעונים על ענין לפי פרטי הענין והשואל, מכל מקום אינו מתפעל ואינו משתנה. ואין זה רק מצד זה שאין שייכות וערך בין האוא"ס והמטה מטה, כי זה עדיין אינו מספיק, כי נמצאים עם נשמה כפי שהיא מתלבשת בגוף, והרי נשמה וגוף הם הפכים, ורק כח המפליא לעשות יכול לקשרם (כפסק הרמ"א בשולחן ערוך⁹¹), ולאחרי ההתלבשות הנשמה מתפעלת ממקרי הגוף, משא"כ בנוגע לאוא"ס, הנה כדאינתא בזהר⁹² על אין קדוש כהוי⁹³ כמה קדישין אינון (אז ס'איז דאָ אַ סאָך קדישין) ולית קדוש כהוי', כי הקדישין דסדר ההשתלשלות הם קדוש ומובדל באופן שהם קדוש ומובדל מפני שאינם בהתלבשות, והקדוש כהוי', קדושת הוי', הוא שאפילו כמו שמתלבש, גם אז הוא באופן דקדוש ומובדל, ואינו מתערב ואינו מקבל שינוי ואינו מתפעל. וזהו בדוגמת אור שעובר דרך זכוכית אדומה או ירוקה ולבנה [שאלו הן ג' הזכוכיות המרמזות על ג' הקוין⁹⁴, שזהו כללות סדר ההשתלשלות, אדומה קו השמאל (דין), וירוקה קו האמצעי, ולבנה קו החסד], דכפי שהאור עובר ע"י הזכוכית, מי שרואה את האור לאחרי העברתו ע"י הזכוכית רואה אור בצבע אדום וירוק ולבן, אבל האור עצמו נשאר בלי שינוי. ואע"פ שהוא בערך לזכוכית (שזהו בדוגמת המדובר בהתחלת הפרק שמהוה ומקיים) שלכן שייך לומר שהזכוכית תפעל על מי שרואה את האור לאחרי שעבר את הזכוכית שיראה לא אור סתם, לא אור עצם ופשוט, אלא אור אדום או ירוק או לבן, הנה זהו מצד זה שהאור הוא אוא"ס, וגם למטה מטה הוא באופן כזה של פשיטות.

93) שמואל"א ב, ב.

94) ראה הערת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בד"ה באתי לגני הישי"ת כאן (לעיל ע' ג) ד"ה דרך הזכוכית... אדומה ירוקה ולבנה. וש"נ.

90) ב"ר פס"ז, ח. רות רבה פ"ד, ג.

91) או"ח ס"ו סוס"א.

92) ח"ג מד, א.

ט) ולכן בכל עניני האדם, אפילו בכח הכי עליון שלו, כח השכל שלו, גם זה אינו באופן דאור פשוט. וכמו שמבאר אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע בארוכה⁹⁵, שכח השכל, אע"פ שלכאורה אפשר לומר שגם הוא אינו משתנה, דלכאורה כך צריכים לומר שהרי זהו ראשית הגילוי שישנו באדם כפי שנמשך מעצם הנפש, אעפ"כ הוא נמצא כבר באופן דכח ולא באופן דאור, שכח ענינו ששייך בו שינוי והתפעלות. ולכן גם בשכל, זה שרואים שיש שכל פנימי ושכל חיצוני, שכל עמוק ושכל שטחי, אינו רק מצד השינוי בבירור וזיכוך כלי המוח של האדם המשכיל, שמי שאצלו כלי המוח מבוררים וזכוכים יותר יכול לקבל שכל עמוק יותר ומי שאצלו אינו כך תופס שכל רק בחיצוניות או שכל שטחי, כי אם זה הי' רק מצד בירור וזיכוך כלי המוח, לא הי' אפשר להיות המציאות שקודם יבין שכל פנימי ואח"כ שכל חיצוני, דמכיון שזה תלוי בבירור וזיכוך כלי המוח, הרי כל מה שמשכיל יותר ועובד יותר עם הכלי, צריך הכלי לקבל יותר אור, וכאן הסדר הפוך, שתחילה הבין (האָט ער גענומען) שכל פנימי ואח"כ שכל שטחי וחיצוני. וגם אי אפשר לומר שזהו מצד זה שהוא עוסק בענין שאליו שייך השכל פנימי הזה, ועכשיו אינו עוסק במסכת זו שאליו שייך השכל החיצוני, כי מצינו גם שבאותו שכל לפעמים תופס (נעמט ער) קודם את הפרטים הפנימיים שבשכל ורק אח"כ את הפרטים החיצוניים שבשכל זה גופא. וזה מכריח לומר שהשינוי בקבלת השכל הוא לא רק מצד בירור וזיכוך כלי המוח, אלא יש גם שינויים כאלו שבשכל עצמו, ולכן זה נקרא כח השכל ולא אור השכל. ואין זה בדוגמת מה שלכאורה מצינו גם באור שינוי כזה, דע"ד שיש שכל פנימי ושכל חיצוני יש גם שינוי בין אור השמש לאור הלבנה ואור הנר והאבוקה, שהרי אין זה שינוי באור זה גופא, אלא רק שאור זה שייך למאור השמש ואור זה שייך למאור הקטן זו הלבנה⁹⁶, ואור זה שייך לנר ואבוקה, ולכן הם חלוקים ומשתנים זה מזה, אבל אין זה שינוי בהאור גופא. וממשיך, שאפילו ענין זה שרואים באור שכאשר הוא נמשך למטה מטה אינו נראה בכזו בהירות, זהו מפני שגם אור הוא נברא, משא"כ מה שמדובר כאן אודות אוא"ס, שהוא אין סוף בעצם, לכן גם כשנמשך בהלמטה מטה נמצא ג"כ באופן דאין תכלית, ששם אינו מתערב ואינו משתנה ואינו מתפעל.

95) ד"ה אין עומדין תרס"ז (המשך תרס"ז ע' תעז"ח).

96) בראשית א, טז.

י) וּבִזְהָ מְסִיִּים פֶּרֶק זֶה, כִּיצַד בְּהִלְמָטָה מָטָה נִמְצָא הָאוֹא"ס, וְאַחֲכָ בְּפֶרְקִים שְׁלֹאֲחֵרֵי זֶה מְסִיִּים אֶת בִּיאֹר הָעֵינִין, שֶׁהִלְמָעֵלָה מְעֵלָה עַד אֵינן קָץ, הֵיכֵן שֶׁנִּמְצָא, זֶהוּ גִ"כּ בְּאוֹפֵן דְּאֵינן קָץ. אֲבָל שְׁנֵי עֵינֵינִים אֵלּוּ נִקְרָאִים בְּשֵׁם אֹר שְׁעֵינֵינוּ גִילּוֹי, וְאֵינן זֶה עֵדִיִּין עֵינֵינן הָאוֹצֵר, אֶע"פּ שֶׁגַּם אֹר זֶה הוּא לֹא בְּאוֹפֵן כְּמוֹ שֶׁנִּמְצָא בְּנִבְרָאִים אֲלֵא כְּמוֹ שֶׁהוּא לְמַעֲלָה מֵהֵם, שֶׁלֹּכֵן גַּם בְּהִיּוֹתוֹ בְּלִמְטָה מָטָה אֵינּוּ מִשְׁתַּנֵּה וְאֵינּוּ מִתְעַרֵּב וְאֵינּוּ מִתְפַּעֵל, מִשְׁא"כּ אוֹצֵר הוּא עֵינֵינן שְׁזֵהוּ סְתוּם וְאֵינן זֶה עֵינֵינן שֶׁל גִּילּוֹי.

וְזֶה נִיתֵן (גִּיט מֵעַן אָפּ) לִיהוּדֵי מִצַּד זֶה שֶׁהוּא צְבָאוֹת הוּי', כְּדֵי שִׁלֵּךְ לְמַלְחָמָה בְּעוֹלָם, מִתְחִיל עִם הִיצֵר הָרַע, אֶ"ל זֶר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ זֶה הִיצֵר הָרַע⁹⁷, וְיִלֵּךְ בִּזְהָ בְּאוֹפֵן דְּהוֹנָצַח⁹⁸, כְּדִמְפָרֵשׁ בְּגִמְרָא⁹⁹ זֶה בְּנִין¹⁰⁰ יְרוּשָׁלַיִם, שְׁבוּנָה בְּעֵצְמוֹ אֶת יְרוּשָׁלַיִם, יִרְאֵה שְׁלֹם¹⁰¹, שְׁבִיכְלָתוֹ לַעֲשׂוֹת זֹאת ע"י עֲבוּדָתוֹ בְּעֵינֵינן דְּמִסְרִית נִפְשׁ, שְׁזֵהוּ לְמַעֲלָה אֲפִילוֹ מִכַּח הַשְּׁכַל שֶׁלּוֹ בְּדִרְגָּא הַכִּי עֲלִיוֹנָה בְּשַׁכַּל, שְׁזֵהוּ עֵינֵינן אוֹצֵר שֶׁל יִרְאֵת שְׁמִים¹⁰² שִׁישְׁנוּ בְּכֹאוֹ"א מִיִּשְׂרָאֵל, שְׁאוֹצֵר זֶה יֵשׁ בּוֹ מִצַּד זֶה שֶׁהוּא חֶלֶק אֱלוֹקָה מִמַּעַל מִמַּשׁ¹⁰³, יְחִידָה עַל שֵׁם שֶׁמִּקְבֵּל מִיְחִיד¹⁰⁴, יְחִידוֹ שֶׁל עוֹלָם¹⁰⁵. וְעִי"ז שְׁמוּצִיא אוֹצֵר זֶה וּמְבֻזָּב אוֹתוֹ בְּעֲבוּדָה דְּמִסְרִית נִפְשׁ, אִזּוֹ הוּא מִנְצַח בְּמַלְחָמָה, וְאִזּוֹ הוּא פּוֹעֵל שְׁמִבּוּזִים אֶת הָאוֹצְרוֹת שֶׁלְּמַעֲלָה, שְׁנוֹתֵינִים לּוֹ כֹּל הוּן יִקָּר שֶׁלְּמַעֲלָה אֲפִילוֹ מֵאוֹא"ס שֶׁלְּמַעֲלָה מְעֵלָה עַד אֵינן קָץ וְלִמְטָה מָטָה עַד אֵינן תְּכִלִּית.

וְזֵהוּ כְּלָלוֹת הָעֵינֵינן שְׁאִיתָא בְּמִדְרַשׁ¹⁰⁶, שְׁכֹאֲשֶׁר נִכְנָסוּ כְּמָה אֲנָשִׁים לְעִיר, דּוּכְסִין כּו', חַד אֲמַר אֲנָא נְסִיב דּוּכְס וְחַד אֲמַר שְׁרוּצָה שֶׁר אַחֲרֵי, וְהִפִּיקַח אֲמַר אֲנָא נְסִיב מִלְכָּא. וְזֵהוּ גַּם מָה שֶׁהִיתָה עֲבוּדָתוֹ שֶׁל אֲדַמּוּ"ר הַזִּקְזָן (וְאַחֲכָ הִצִּיצ אֲמַר וְכַתֵּב וְחֹזֵר וּפִירְסַם אֶת זֶה, וְזֵה נְדַפְסׁ¹⁰⁷) שְׁטַעַן מִי לִי בְּשָׁמַיִם וְעַמֵּךְ לֹא חִפְצָתִי בְּאַרְץ¹⁰⁸, אֵינְנִי רוּצָה אֶת גֵּן עֵדֵן הַתְּחַתּוֹן שֶׁלֵּךְ אֵינְנִי רוּצָה אֶת גֵּן עֵדֵן

97) ראה שבת קה, ב.

98) דברי הימים א כט, יא.

99) ברכות נח, סע"א. וראה בכ"ז ד"ה אר"א כו' צדקת פרונו תרפ"ט פ"ו (סה"מ תרפ"ט ע' 120-1).

100) כ"ה בסה"מ שם. ובכ"מ – נסמנו בד"ה אר"א כו' צדקת פרונו תשמ"ג (קונטרס מאמרי באתי לגני תשכ"ג-תשמ"ג ע' כז) הערה 11.

101) ראה תוד"ה הר – תענית טז, א (מב"ר פניו, י). וראה גם לקו"ת פ' ראה כט, ד. ר"ה ס, ב. ובכ"מ.

102) ברכות לג, ב. וראה תניא פמ"ב (ס, א).

103) תניא רפ"ב.

104) ראה לקו"ת פ' ראה כה, א. וראה סה"מ תרפ"ח ע' קיז. תרצ"ו ריש ע' 57. וש"נ.

105) ל' חז"ל – ב"ר פכ"א, ה. ובכ"מ.

106) איכ"ר פמ"ג, ח. נת' באוה"ת תבוא ע' תתרעב ואילך. ד"ה ביום עשתי עשר יום תשל"א (סה"מ מלוקט ח"ג ע' צט ואילך). וש"נ.

107) שרש מצות התפלה ספ"מ (סה"מ"צ להצ"צ קלח, סע"א). „היום יום" יח כסלו.

108) תהלים עג, כה.

העליון שלך אינני רוצה כי אם אותך בלבד (זע איך וויל ניט דייך גן עדן התחתון איך וויל ניט דייך גן עדן העליון איך וויל מערניט אַז דייך אַליין). ואת זה תובעים מכל אחד שיהי' אנה נסיב מלכא, שרוצים עצמות בלבד, שזהו למעלה אפילו מאוא"ס שהוא עד אין קץ ועד אין תכלית. ואת זה פועל יהודי ע"י עבודתו שאינו מתפעל משקר העולם ומהפך אותו ע"י עבודה במסירת נפש ושטות דקדושה, ומהפך אותו שיהי' מזה קרש ומשכן לו ית', שאז פועל את הושכנתי בתוכם, דירה לו ית' בתחתונים, דענין הדירה הוא ששם נמצא עצמות המלך כמו שהוא, ונמצא שם בגלוי¹⁰⁹, שזה נפעל ע"י הושכנתי בתוכם, בתוך כאו"א מישראל.

קצג. סה"מ מלוקט ח"ב ע' קסה. וש"נ.

109) ראה אוה"ת בלק ע' תתקצז. סה"מ תרל"ה ח"ב ע' המשך תרס"ו ס"ע ג. סה"מ תרע"ח ע' ע' שנג. וש"נ.

בס"ד. ש"פ בשלח, יו"ד שבט ה'תשד"מ

הנחה בלתי מוגה

באתי¹ לגני אחותי כלה², ומביא כ"ק מו"ח אדמו"ר בעל ההילולא במאמרו ד"ה זה שניתן על ידו ליום ההסתלקות וההילולא שלו³, דאיתא במדרש רבה⁴ לגני לגנוני, למקום שהי' עיקרי בתחילה, דעיקר שכינה בתחתונים היתה, וע"ז הענינים הבלתי רצויים נסתלקה השכינה מלמטה למעלה עד לרקיע השביעי, ואח"כ עמדו שבעה צדיקים, מתחיל מאברהם אבינו, אחד הי' אברהם⁵, והורידו את השכינה מלמעלה למטה, עד שבא משה שהוא השביעי וכל השביעין חביבין⁶ והורידה למטה בארץ, בעולם הזה התחתון שאין תחתון למטה ממנו. והמשכת השכינה למטה שע"י משה היתה בעיקר ובגילוי במעשה המשכן⁷, כמ"ש⁸ ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, המשכת עיקר שכינה (ושכנתי) במשכן הגשמי, ב"ג⁹ או בט"ו¹⁰ דברים הגשמיים שמהם נעשה המשכן, בתוכם כפשוטו, וע"ז נפעל שיהי' גם ושכנתי בתוכם (לשון רבים) בתוך כאו"א מישראל כדרשת רז"ל¹¹.

(ב) והנה ידוע מארז"ל¹² עה"פ¹³ נורא עלילה על בני אדם, שז' הענינים הבלתי רצויים (מתחיל מחטא עץ הדעת) והסילוק שנעשה על ידם, היו בכוונה תחילה, ירידה צורך עלי', בכדי שהמשכת עיקר שכינה בתחתונים תהי' ע"י העבודה דישראל, אחותי כלה, דהמשכה זו (שע"י העבודה דישראל) היא נעלית יותר מהמשכה כמו שהיא מצד עצמה כמו שהיתה בתחילת הבריאה. וזהו צדיקים ירשו ארץ וישכנו לעד עלי¹⁴, דעבודת הצדיקים היא להשכיך ולהמשיך את השכינה (בחי' שוכן עד מרום וקדוש) למטה בארץ

(8) תרומה כה, ח.
 (9) תנחומא תרומה ה. שהש"ר פ"ד, יג. זח"ב קמת, א. פרש"י ודעת זקנים מבעה"ת ר"פ תרומה.
 (10) בחיי שם כה, ז. כלי יקר שם, ג.
 (11) ראשית חכמה שער האהבה פ"ו קרוב לתחלתו (ד"ה ושני פסוקים). אלשיך תרומה שם. של"ה סט, א. רא, א. שכה, ב. שכו, ב.
 (12) תנחומא וישב ד. וראה תו"ח תולדות יג [קנא], א"ב. ובכ"מ.
 (13) תהלים סו, ה.
 (14) שם לו, כט.

(1) מאמר זה מיוסד בעיקרו על פרק הארבעה-עשר מהמשך באתי לגני ה'ש"ת (סה"מ ה'ש"ת ע' 135. ולעיל ע' ג-ד).
 (2) שהש"ה, א.
 (3) ד"ה באתי לגני הנ"ל (סה"מ ה'ש"ת ע' 111 ואילך).
 (4) שהש"ר עה"פ. וש"נ.
 (5) יחזקאל לג, כד.
 (6) ויק"ר פכ"ט, יא.
 (7) וראה סה"מ תרמ"ד ע' רכב. ד"ה באתי לגני תש"מ בתחלתו (סה"מ מלוקט ח"א ע' שעז).
 (8) תש"מ בתחלתו (סה"מ מלוקט ח"א ע' שעז).

(עליי) באופן של לעד, באופן נצחי¹⁵ [מכיון שההמשכה היא ע"י העבודה תורה ומצוות, והתורה היא נצחית]¹⁶, הוי' ימלוך לעולם ועד¹⁷, מתחיל מהמשכת השכינה במשכן שעשה משה, שכל מעשי ידי משה הם נצחיים¹⁸.

והטעם על מה שהמשכת עיקר שכינה בתחתונים שע"י העבודה דישראל היא נעלית יותר מכמו שהיתה בתחילת הבריאה הוא לפי שהמשכה זו (שלאחרי הסילוק) היא ע"י העבודה דאתהפכא חשוכא לנהורא, וכאשר החושך נהפך לאור הנה עי"ז דוקא נעשה יתרון האור, בדוגמת העילוי דתשובה לגבי עבודת הצדיקים¹⁹. כמאמר²⁰ כד אתכפיא סטרא אחרא אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין, שע"י העבודה דאתכפיא ואתהפכא נמשך גילוי אור נעלה ביותר, שאופן הגילוי שלו הוא בבחי' רוממות, שלכן נקרא בשם אסתלק²¹. וזהו מה שהתחלת המשכן הי' מהקרשים שנעשו מעצי שטים, קרש הוא אותיות שקר אלא שבצירוף אחר (ענין של אחר, היפך ענין אחד²²), וע"י העבודה דועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים²³, שמהפכים את השקר דעולם לקרש המשכן (קרשים למשכן) והשטות דלעו"ז לשטות דקדושה (עצי שטים), הנה עי"ז נעשה המשכת עיקר שכינה בתחתונים באופן נעלה יותר מכמו שהי' בתחילת הבריאה.

ג) וממשיך בהמאמר²⁴, דעל שם זה נקראים ישראל צבאות הוי', כמ"ש²⁵ ויהי בעצם היום הזה יצאו כל צבאות הוי' מארץ מצרים. ויש לבאר קישור הענינים, כי מה שישראל אינם מתפעלים מהחושך והשקר דעולם ואדרבה מהפכים אותו לקדושה, הוא ע"י העבודה דמסירת נפש וקבלת עול. ולכן נקראים בשם צבאות הוי', צבאות לשון חיל²⁶. וזהו גם הקשר דשם זה (צבאות הוי') עם יציאת מצרים, דתואר זה (צבאות הוי') ניתן לישראל ביציאתם ממצרים דוקא²⁷, כי העבודה בגלות מצרים ועד"ז בכל הגליות [דכל המלכיות נקראו על שם מצרים על שם שהם מצירות לישראל²⁸, שמצירים

22 ראה ויק"ר פ"ט, ב. ובהמשך באתי לגני ה'ש"ת פ"ו (סה"מ ה'ש"ת ס"ע 119).
23 תרומה כו, טו.
24 פ"י (סה"מ ה'ש"ת ע' 125).
25 בא יב, מא.
26 כפירוש הראשון שבהמשך פ"י (סה"מ ה'ש"ת שם). וכ"ה שם ספ"א (ע' 132).
27 כמפורש בהמשך רפ"א (ע' 131).
28 ב"ר פט"ז, ה.

15 וראה סה"מ עטר"ת ע' תטו.
16 תניא רפ"ז.
17 פרשתנו (בשלח) טו, יח.
18 סוטה ט, א.
19 ראה ברכות לד, ב. רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ד.
20 זח"ב קכח, ב. וראה תניא פכ"ז (לד, א). לקו"ת ר"פ פקודי. ועוד.
21 ת"יא ויקהל פט, ד.

ליהדות ולבני ישראל (זיי מאכן איינג אידישקייט און אידן) [היא באופן דקבלת עול ומסירת נפש דוקא. ועי"ז הנה ולכל בני ישראל הי' אור במושבותם²⁹ (גם כשנמצאים בחושך הגלות עדיין), ולא רק בד' אמות שלהם אלא בכל מקום שהי' יהודי נכנס (גם בביתו של מצרי) הי' אור נכנס ומאיר לו מה שבחביות ובתיבות ובמטמוניות³⁰, וזה הי' הכנה לוינצלו את מצרים³¹, בירור כל ניצוצות שהיו במצרים, ולאחרי זה הי' ביזת הים שהיתה גדולה מביזת מצרים³², דאותן הניצוצות שלא הי' ביכולתם לברר מקודם (לפי שניצוצות אלו היו בתכלית ההסתר, עוד יותר מהניצוצות שהיו במטמוניות של מצרים, שנתגלו ע"י האור) הנה פרעה עצמו הביאם³³ שיוכלו ישראל לבררם בביזת הים. וזה הי' הכנה למתן תורה כמ"ש³⁴ ויסע משה את ישראל מים סוף גו', שהסיע אותם מביזת הים למתן תורה. וזהו מה שישאל ביציאתם ממצרים נקראו בשם צבאות הוי', דצבאות הוי' אינו שם התואר כמו שם צבאות שהוא שם קדוש מז' השמות שאינן נמחקים³⁵, דשם זה נתגלה ע"י הנביאים דוקא משא"כ בתורה לא הוזכר שם זה³⁶. ופירוש צבאות הוי' (שבתורה) הוא לשון סמוך, שהצבאות נטפל להוי'³⁷, היינו הביטול דקבלת עול (צבאות) להוי' שלמעלה מהטבע, ועי"ז ביררו והעלו כל הניצוצות שבמצרים ערות הארץ³⁸, גם הניצוצות שהיו (תחילה) בתכלית ההעלם והסתר. דהנה שורש כל ההעלמות וההסתרים הוא משם אלקים בגימטריא הטבע³⁹, והגם שאלקים הוא לשון אלקות⁴⁰ והוא רק בגימטריא הטבע, היינו דמה שהוא אלקות הוא בו בגילוי, משא"כ ענין הטבע שבו הוא בהעלם (מרומז בהגימטריא שלו), מכל מקום הוא שורש ומקור לטבע, והוא מה שהאור האלקי בא בריבוי צמצומים העלמות והסתרים ביותר, דזהו ענין הטבע לשון טובעו בים סוף⁴¹, שהאור הוא מוטבע בההסתר וההעלם ביותר, כמבואר בהמשך (דמאמרי ההילולא) פרק י"ג. וע"י העבודה דצבאות הוי', הביטול דקבלת עול להוי' שלמעלה מהטבע, עי"ז מתגלים ומתבררים הניצוצות שהיו בתכלית ההסתר ומתעלים

(29) בא י, כג. (36) ראה ברכות לא, ב. תו"א ר"פ בא. המשך הנ"ל

רפ"א (סה"מ ה'ש"ת ע' 131).

(37) תו"א שם ס, ב.

(38) מקץ מב, ט. שם, יב. וראה קה"ר פ"א, ד בסופו.

(39) פרדס שער (יב) הנתיבות פ"ב. שעה"ה"א רפ"ו. ועוד – נסמן בסה"מ מלוקט ח"ג ע' ריג.

(40) ראה המשך תער"ב ח"א פש"י (ע' תרלא) ואילך.

(41) פרשתנו טו, ד.

(30) תנחומא בא ג. שמור"ר פ"ד, ג.

(31) בא יב, לו.

(32) מכלילתא בא שם. פרש"י פרשתנו טו, כב.

(33) ילי"ש פרשתנו שם רמז רנד בסופו.

(34) פרשתנו שם.

(35) שבועות לה, סע"א. רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ו

ה"ב. טושו"ע יו"ד סרע"ו ס"ט. שר"ע אדה"ז אר"ח

ספ"ה ס"ג.

לקדושה, ונעשה דירה לו ית' בתחתונים, בתחתונים ממש, ובלשון כ"ק אדמו"ר הזקן⁴² בתחתון שאין תחתון למטה ממנו.

ד) ולהבין הענין (דהגם שהאור הוא מוטבע בהסתר והעלם ביותר, מכל מקום ע"י העבודה הוא בא בגילוי), מבאר בעל ההילולא בפרק י"ד [דפרק זה הוא מכוון לשנה זו – שנת הי"ד בפעם השני, כפליים לתושי⁴³] שבכל זאת ואתה מחי' את כולם כתיב⁴⁴, דהאור והחיות מאיר ונמשך גם במדריגות היותר תחתונים ויותר שפלים, ובכל מקום שהוא נמשך (גם במקום הכי תחתון) הוא בגלוי, ועד שביכולת כאו"א גם הפשוט ביותר לידע זאת. דבפרק י"ג מבואר איך שהאור בא בריבוי צמצומים העלמות והסתרים ביותר, ובפרק י"ד מבואר (קצה ההפכי) איך שהאור הוא בגילוי בכל מקום, שהתחלת הפרק הוא בהפסוק ואתה מחי' את כולם, ואתה לשון נוכח, דהחיות אלקי שבכל הנבראים הוא בגילוי כל כך עד שאומרים עליו אתה לשון נוכח, דמה שהתלבשות פועלת איזה שינוי הוא רק בהחיות שבבחינת כח, משא"כ באור המחי' אין בו שום שינוי והתפעלות כלל. ויובן זה ע"פ הידוע בענין ג' הלשונות אור חיות וכח שכותב כ"ק אדמו"ר הזקן בתניא⁴⁵, דג' לשונות אלו הם ג' מדריגות, כמו שמבאר כ"ק אדמו"ר האמצעי באמרי בינה⁴⁶, וכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע בהמשך תער"ב⁴⁷, דכח הוא נבדל ממקורו ולכן הוא בבחי' העלם, משא"כ אור וגם חיות הוא דבוק במקורו שלכן הוא בבחי' גילוי, אלא שהאור הוא בבחי' מקיף ואינו בהתלבשות, משא"כ חיות עם היותו בחי' פנימי שבא בהתלבשות (לפי שהגילוי והדביקות שבחיות אינו כהגילוי והדביקות שבאור) ומכל מקום אינו משתנה. דלהיות שגם החיות הוא בבחי' גילוי ודביקות במקורו, לכן, הגם שהוא מתלבש בהנבראים, מ"מ אינו משתנה כלל.

ה) וצריך להבין, דידוע שבחיות האלקי שבנבראים יש דרגא רביעית, בחי' שם. וכתורת הבעש"ט (הובא בשער היחוד והאמונה⁴⁸) דהשמות של כל הנבראים שבעולם הן הן אותיות הדיבור המשתלשלות מעשרה מאמרות שבתורה ע"י חילופים ותמורות כו'. וידועה גם תורת הרב המגיד⁴⁹

(42) תניא פל"ו (מה, ב).

(46) ראה אמ"ב שער הק"ש פ"ב (כג, ב) ואילך.

(43) שמור"ר פמ"ו, א.

(47) שם פרמ"ב (ע' תפח"ט). פש"י (ע' תרלא)

(44) נחמ"י ט, ו.

ואילך. ח"ג ע' אישט ואילך.

(48) פ"א.

(45) ראה תניא ח"ב פ"ב (פט, סע"ב) ובהגהה

(49) אר"ת ס"פ בראשית ד, סע"ב ואילך (בהוצאת

שם. וראה ד"ה תקעו תרס"ד (סה"מ תרס"ד (קה"ת,

קה"ת, תש"מ ואילך – סימן יד). לקו"א סרמ"ד (נח,

תשנ"ד ע' ב).

ג ואילך).

עה"פ⁵⁰ וכל אשר יקרא לו האדם נפש חי' הוא שמו, דהשמות שקרא אדם הראשון לכל הנבראים (לזה נאה לקרות שור וכו'⁵¹) הם החיות שלהם. ועפ"ז מבאר שם מה שאמרו רז"ל⁵² דקריאת השמות של אדם הראשון הראה על גודל חכמתו ועד שחכמתו מרובה משלכם (מלאכי השרת), כי מה שקרא האדם שמות לכל הבהמה וגו'⁵³ הוא מפני שהשיג וידע השורש של כל מין ומין. ומבאר שם שעד"ז הוא גם בנוגע שמות בני אדם (שם הפרטי ולא שם המין, אדם), דשמו הפרטי של כאו"א הוא חיותו. הרי דהחיות האלקי שבכל הנבראים (שעז"נ⁵⁴ ואתה מחי' את כולם) הוא בחי' שם, וצריך להבין, איך זה מתאים עם המבואר בהמשך דמאמרי ההילולא דואתה מחי' את כולם קאי על האור והחיות. וביותר אינו מובן ע"פ הידוע דאור (ועד"ז חיות) ושם הם ב' הפכים. דאור (וכן חיות) הוא בחי' גילוי כנ"ל, משא"כ שם הוא בחי' העלם (כדלקמן בארוכה). וזהו גם מה שמובא בשער היחוד והאמונה שם בשם האריז"ל שגם בדומם ממש כמו אבנים וכו' יש בחי' נפש וחיות רוחנית, ויש לומר שכוונתו ב"דומם ממש" היא גם לבחי' דומם ברוחניות, דהנה כל הנבראים (כמו שהם מצד עצם מהותם) הם מראים ומגלים את החיות האלקי שבהם, היינו שהנבראים עצמם אומרים (זיי זאָגן) שיש בהם חיות אלקי. ועד"ד הידוע⁵⁵ דכל נברא אומר שירה להקב"ה, אמנם מצד ריבוי ההעלמות וההסתרים יש נבראים שהם בבחי' דומם, שאינם מגלים (זיי זאָגן ניט) את החיות האלקי שבהם, ועל זה אומר שגם בדומם ממש (הנבראים שהם בבחי' דומם) יש בחי' נפש וחיות רוחנית. ובהמשך לזה מבאר שם דהחיות של הנבראים הוא השמות שנקראים בהם, דשם הוא בחי' העלם, משא"כ בהמשך דההילולא מבאר, דמה שנמשך להוות ולהחיות את כל הנבראים הוא הארת אור, אור דייקא, בחי' גילוי, ומביא על זה מ"ש באגרת הקודש סימן כ'⁵⁶ דהארה דהארה דהארה (מהקו) הוא בכל הנבראים ונוצרים ונעשים כו', שגם בזה מודגש ענין הגילוי, שהרי מה שהקו מהוה יש מאין, אף שהתהוות יש מאין היא רק בכח העצמות שמציאותו מעצמותו, מבואר באגרת הקודש שם⁵⁷, שזהו מפני שהקו הוא מאור א"ס שהאור הוא כעין המאור כו' שמציאותו כו'. דמזה מובן שגם ההארה דהארה דהארה של הקו שבכל הנבראים ונוצרים

54) ראה שעהיוה"א פ"ב.

55) פרק שירה.

56) קכט, ב.

57) קל, סע"א"ב.

50) בראשית ב, יט.

51) תנחומא חוקת ו.

52) תנחומא שם. ב"ר פ"ז, ד.

53) בראשית שם, כ.

ונעשים שמחי' ומהוה אותם מאין ליש היא כעין המאור, ענין הגילוי. וממשיך שם דהאור והחיות מאיר ונמשך גם במדריגות היותר תחתונים והיותר שפלים וכמ"ש⁵⁸ אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך, היינו, דלא רק בשמים, השמים מספרים כבוד א-ל⁵⁹, אלא גם בארץ ואפילו בשאול, החיות הוא בגילוי [וכמו שממשיך שם, שביכולת כל אדם ואדם גם הפשוט ביותר לידע זאת].

ו) והענין הוא, דמה שחיות הנבראים הוא (גם) בחי' שם (כמבואר בשער היחוד והאמונה) הוא לפי שיש מעלה בשם לגבי אור. אלא דמכיון ששם הוא בבחי' העלם, לכן ענין זה גופא (מעלת השם) מתגלה ע"י האור. וזהו גם מ"ש כ"ק אדמו"ר הצ"צ בד"ה ויהי בשלח פרעה את העם⁶⁰, דלכאורה הוה לי' לומר את ישראל ומהו את העם (לשון עוממות⁶¹), ומבאר שם, דעל ישראל בגלות מצרים כתיב⁶² וזרעתי לי בארץ ואמרו רז"ל⁶³ כלום אדם זורע סאה אלא כדי להוציא כמה כורים. והוא ע"ד הידוע⁶⁴ בענין מה שהתורה ומצוות נקראים בשם זריעה, דע"י שהמצוות נזרעו בישראל שנאמר⁶⁵ בהם כי תהיו אתם לי⁶⁶ ארץ חפץ [וכתורת הבעש"ט⁶⁷ שבכא"א מישראל יש אוצרות נעלים בדוגמת האוצרות שבארץ הגשמית, ורק שצריך לגלותם], שזה קאי על ישראל כמו שהם למטה דוקא⁶⁸, ועי"ז דוקא נעשה הצמיחה, הנה עד"ז הוא גם בנוגע להזריעה דישראל בגלות מצרים, שזהו בשביל הצמיחה, בשביל ההוספה שנעשה בהם ע"י בירור הניצוצות שביררו במצרים. והטעם על מה שהצמיחה וההוספה בישראל היא דוקא ע"י בירור הניצוצות במצרים שהיו בתחילה בתכלית ההעלם וההסתר (ענין בחי' שם) הוא מצד המעלה שבשם דוקא לגבי אור.

ז) והענין הוא כמו שמבאר כ"ק אדמו"ר מהר"ש⁶⁹ מה שאמרו רז"ל⁷⁰ שהלך הקב"ה מהלך ת"ק שנה לקנות לו שם (שם דייקא), דשורש השם הוא למעלה משורש האור. דהגם שענין הגילוי הוא באור דוקא, דאור הוא מעין המאור וע"י האור יכולים להשיג איכות גדלות המאור, וכמו אור הנר

58) תהלים קלט, ח.

59) שם יט, ב.

60) אוה"ת פרשתנו ע' שנג.

61) שעהיחיה"א פ"ז.

62) הושע ב, כה.

63) פסחים פז, ב.

64) תי"א שמות נג, ד.

65) מלאכי ג, יב.

66) כ"ה בתו"א שם. וכ"ה גם שם נד, א.

67) כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סימן מד (פא),

א). וש"נ.

68) ראה תו"א שם (נג, ד).

69) סה"מ תר"ל ע' סז ואילך. וראה גם המשך

תער"ב ח"א פש"ו (ע' תרכג) ואילך.

70) קה"ר פ"ז, א.

אור האבוקה אור הירח ואור השמש, שהחילוק שבין אור הנר לאור האבוקה מראה על המאור, משא"כ בשם שמהשם אינו מושג מהות האדם, שהרי כמה אנשים שנקראים באותו השם מכל מקום אינם דומים כלל זה לזה בשכלם כו', ויתירה מזו דגם שם המין (שמורה יותר על החיות) הוא בהעלם, כדמוכח ממה שהקב"ה שיבח את אדם הראשון שהי' יודע לקרות שמות לפי שהכיר שורש חיותו של כל נברא, ובאם השם הי' מאיר בגילוי כמו האור מהו יתרון החכמה כל כך במה שהכיר, ומזה מוכח שההארה שבשם (גם בשם המין) היא בהעלם. [ועד"ז הוא בנוגע למה שאמר אדם הראשון לך נאה לקרות אדני-שאתה אדון לכל בריותיך⁷¹, דמה שהוצרכו על זה לחכמתו של אדם הראשון דוקא הוא לפי שענין זה הוא בהעלם]. אלא שאעפ"כ יש מעלה בשם על אור, דאור (עם היותו דבוק במאור ומעין המאור) הוא רק הארה בלבד, משא"כ שם (עם היותו נבדל ובבחי' העלם) הוא מושרש בהעצם ולכן הוא ממשיך את העצם, וכמו המתעלה ר"ל (שאינן בו התפשטות החיות ונשאר בו רק העצם), דע"י שקוראין אותו בשמו יכולים להשיב את נפשו, לפי שע"י קריאת השם ממשיכים את העצם, ויתירה מזו מצינו⁷², דאפילו בקריאת השמות פרטיים של הכחות ממשיכים אותם משרשם ומקורם העצמיים, וכמבואר בתו"א⁷³ דע"י שקוראים את האדם בשם חכם וחסיד ממשיכים את כח החכמה והחסד שלו מהעלם העצמי. ועד"ז הוא למעלה, דע"י שקוראים אותו ית' בשם חכם וחסיד מעוררים שיאציל אור בחכמה ובחסד, אף שלפני הבריאה לא היו החכמה והחסד גם בהעלם כמבואר בתו"א שם, ולכן מבואר לפעמים דקריאת שמות מגיעה גם למעלה מיו"ד ספירות הגנוזות. ועאכו"כ בנוגע לשם האדם (ראובן שמעון, שלמעלה יותר מהשם חכם וחסיד), דע"י שקוראים את האדם בשמו ממשיכים את העצם.

ח) ועפ"ז מובן מה שהחיות האלקית של הנבראים הוא (גם) בבחי' שם (כמבואר בשער היחוד והאמונה), אף ששם הוא בחי' העלם, כי יש מעלה בשם שאינה באור. דהאור עם היותו מעין המאור הוא הארה בלבד, ומכל שכן החיות (דבחי' אור) שבכל הנבראים ונוצרים ונעשים, דנוסף על מה שהוא רק בבחי' אור הקו, הנה מזה גופא הוא רק הארה דהארה דהארה בלבד, וזה מעלה בהחיות דבחי' שם שזה מגיע בהעצם. וכמו שהוא בנוגע לשמו של

(73) ויחי (הוספות) קג, ג – הובא בהמשך תער"ב

שם.

(71) ב"ר פי"ז, ד.

(72) המשך תער"ב שם ספ"ח (ע' תרכט).

כל דבר (שם המין וגם שם האישי) אשר יקראו לו בלשון הקודש, דהשם הוא החיות שלו, עד"ז הוא גם בהנוגע להשמות שבלע"ז, מכיון שכל הענינים הם בהשגחה פרטית, וכמו שמצינו בספרי אאמו"ר (בכו"כ מקומות⁷⁴), שמדייק גם בשמות שבלע"ז ולומד מהם ענינים חדשים והוראות בעבודת ה'. אמנם, מכיון שהחיות האלקית שבבחי' שם (שבשמות הנבראים) הוא בהעלם לכן צריך גם להחיות דבחי' אור שהוא בגילוי, ועי"ז מתגלה גם השם, דאז ישנם ב' המעלות שגם העצם (שבהשם) הוא בא בגילוי.

וזה פועל שיהי' השם שלם [כמו שאני נכתב כך אני נקרא⁷⁵] והכסא שלם⁷⁶, ביחד עם שלימות העם שלימות התורה ושלימות ארץ ישראל, שנקראת בשם ארץ לפי שרצתה לעשות רצון קונה⁷⁷, דפירוש שרצתה לעשות הוא לא רק מלשון רצון אלא גם מלשון ריצה⁷⁸, דהגם שארץ היא מלכות שבבחי' העלם והסתר ולכן צריכים להעבודה דקבלת עול, מכל מקום הוא רץ לעשות רצון קונו, שרצים (מען לויפט) לקראת הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בנערנו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו⁷⁹, במהרה בימינו ממש.

(76) תנחומא תצא יא. פרש"י סוף פרשתנו (יז, טז).

(77) ב"ר פ"ה, ח.

(78) פי' מהרז"ו לב"ר שם.

(79) בא י, ט.

(74) ראה לקוטי לוי"צ אג"ק ע' ריט ואילך; ע' שלו ואילך – בנוגע לשמות אנשים שבלע"ז. ברשימתו ע"ד מאסרו וכו' (נדפסה בהתחלת ספרו לזהר ולתניא) – בנוגע לשם העיר ציאיילי.

(75) פסחים נ, א.

בס"ד. ש"פ בשלה, י"א שבט ה'תשכ"ד

הנחה בלתי מוגה

צדקת פרזונו בישראל¹, ומביא על זה כ"ק מו"ח אדמו"ר בעל ההילולא² מה שאמרו רז"ל³ אמר ר' אושעיא [מלשון ישועה]⁴ מאי דכתיב צדקת פרזונו בישראל צדקה עשה הקב"ה בישראל שפיזרן לבין האומות, ופירש"י שאין יכולין לכלותם יחד. והנה עיקר מציאותם של ישראל הוא לימוד התורה וקיום המצוות, ועד שגם עניני הרשות שלהם הם באופן של בכל דרכיך דעהו⁵. ולכן מבאר בעל ההילולא, שהכוונה ב"שאיין יכולים לכלותם" היא (בעיקר) בנוגע לתורה ומצוות (שזהו עיקר מציאותם, כנ"ל). דע"ז שישראל מפוזרים בכמה מדינות כו', גם כאשר במדינה אחת דוחקים ולוחצים את בני ישראל ואינם נותנים להם ללמוד ולקיים את המצוות, הנה נוסף על זה אשר בני ישראל הנמצאים בשאר המדינות עוסקים הם בתורה ומצוות, הנה ע"י העסק בתורה ומצוות שלהם הם נותנים כח ועוז גם לאלו היושבים בגזירה ר"ל, שלא להתפעל מכל המניעות ועיכובים וללמוד תורה ולקיים מצוות בתוקף דמסירת נפש. ועי"ז הנה לא רק שהגזירות דאומות העולם אינן יכולים לכלותם ח"ו, אלא יתירה מזו, שקיום התורה ומצוות שלהם הוא ביתר שאת, ועד שהוא באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, באופן דופרצת⁶, מכיון שהוא באופן דמסירת נפש שהוא למעלה מהשתלשלות שבאדם. וכידוע שראשית ההשתלשלות (שבאדם) הוא כח השכל, משא"כ הרצון הוא למעלה מהשתלשלות, והרי ענין המסירת נפש הוא מצד תוקף הרצון שלמעלה מהשכל. וזהו גם מה שמסיים בהמאמר², שע"י המסירת נפש על תורה, "יומשך רב טוב לבית ישראל", טוב במלאופ"ם הוא (למעלה מטוב בחול"ם, והוא) הטוביות הנבחרת מהטוב⁷, בחינה שלמעלה מהשתלשלות [ובזה גופא – בחי' רב טוב]. ומכיון שהמסירת נפש היא למעלה מהשתלשלות שבאדם, וזה מגיע גם בבחינה דלמעלה מהשתלשלות שלמעלה,

(1) ס' שופטים ה, יא (הפטרות פ' בשלח).

(2) בדה"א"ר אושעיא תרפ"ט (סה"מ תרפ"ט ע' 113 ואילך. קונטרסים ח"א לב, ב ואילך).

(3) פסחים פז, ב.

(4) לקוטי לוי"צ אג"ק ע' שמו. וראה ספר הערכים – חב"ד (כרך ד) ערך אושעיא (ע' שא ואילך). וש"נ (וראה עדי"ז אוה"ת נ"ך (כרך ב) ריש ע' אינט – בנוגע לשם

ישעיהו).

(5) אבות פ"ב מ"ב. משלי ג, ו. וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג. טושו"ע או"ח סרל"א.

(6) ל' הכתוב – ויצא כח, יד.

(7) לקו"ת שה"ש י, ד. ביאור"ז להצ"צ ח"א ע' קלא. ועוד – משל"ה פ' ואתחנן (ססה, ב).

לכן, ע"י המסירת נפש על תורה יומשך רב טוב לבית ישראל, למטה מעשרה טפחים, בטוב הנראה והנגלה, ברוחניות ובגשמיות.

ב) וזהו גם מ"ש צדקת פרזונו בישראל, דלכאורה (לפי פירוש חז"ל צדקה כו' שפזרן כו') הוה לי' לומר צדקת פרזונו, כי הצדקה שעשה הקב"ה בישראל ע"י שפזרן כו' (פרזונו) הוא הענין דפרזונו, היינו העבודה דמסירת נפש שלמעלה ממדידה והגבלה, שע"י נמשך גם מלמעלה בחי' רב טוב שלמעלה ממדידה והגבלה, וע"ד מ"ש⁸ פרזות תשב ירושלים ופירש"י שלא יהי' לה קצב ושיעור. והענין הוא⁹, דהנה ידוע שירושלים הוא יראה שלם¹⁰, היינו שלימות היראה, היינו נקודת היראת שמים שלמעלה מהשכל, בחי' אוצר של יראת שמים. ויראה זו היא מצד עצמותו ית' דלא אתרמיז לא בשום אות ולא בשום קוץ¹¹. דהנה ידוע¹² שביראה יש כמה מדריגות. יראת העונש, יראת חטא, יראת אלקים, יראת הוי'. וביראת הוי' גופא יש כמה בחינות בהד' אותיות דשם הוי', עד להיראה שמצד קוצו, בחי' קוצו של יו"ד. שכל בחינות אלו יש בהם איזה ציור ומדידה. אמנם נקודת היראת שמים שלמעלה מהשכל היא מצד עצמותו ית' דלא אתרמיז בשום קוץ. וגילוי בחינה זו הוא ע"י המנגד דוקא. וכמארז"ל¹³ והנצח זו בנין ירושלים, שדוקא כאשר יש מניעות ועיכובים על תורה ומצוות הנה אז מתעורר התוקף דמסירת נפש שלמעלה מהשכל, בחי' אוצר של יראת שמים. וזהו מ"ש צדקת פרזונו בישראל (ולא פרזונו), כי הצדקה שעשה הקב"ה בישראל ע"י שפזרן לבין האומות הוא הענין דפרזונו שלמעלה ממדידה והגבלה, בחי' פרזות תשב ירושלים. והיינו, שע"י המניעות ועיכובים כו' שבזמן הגלות (פיזרן לבין האומות), ע"י דוקא מתעורר ומתגלה בחי' (ירושלים, היינו) האוצר של יראת שמים שבכל אחד מישראל מצד עצם הנשמה שלמעלה ממדידה והגבלה, וע"י נמשך גם מלמעלה מבחי' אוצרו הטוב שלמעלה מהשתלשלות, כמ"ש¹⁴ יפתח הוי' לך את אוצרו הטוב, שיומשך בחי' ורב טוב לבית ישראל.

ג) והענין הוא (כמו שמבאר בהמאמר שם¹⁵) ע"פ מה שאנו רואים במלך בשר ודם שיש לו אוצרות יקרים שאינו משתמש בהם גם לצורך היותר

(12) ראה דרך חיים בהקדמה, פ"ז ואילך. קונטרס

העבודה פ"ג. ובכ"מ.

(13) ברכות נח, סע"א (ושם: זו ירושלים – בלי תיבת בנין).

(14) תבוא כח, יב.

(15) פ"ו ואילך.

(8) זכרי' ב, ח.

(9) בכל הבא לקמן – ראה ד"ה א"ר אושעיא הנ"ל פ"ה ואילך (סה"מ תרפ"ט שם ע' 120 ואילך. קונטרסים שם לה, א ואילך).

(10) תורה הר – תענית טז, א.

(11) ראה זהר ח"א קסז, ב. ח"ג יא, א. רנו, ב. לקו"ת

פינחס פ, ב. ובכ"מ.

גדול, ועד שהן כמוסים מעין כל רואה, הנה כאשר ישנה מלחמה הנה אז הוא מבזבז את כל אוצרותיו בכדי לנצח את אויביו ומנגדיו. והדוגמא מזה הוא למעלה, דבחי' אוצר העליון הוא בחינה שלמעלה מאור וגילוי (אוצר הכמוס, היינו למעלה מבחי' גילוי), ועד"ז הוא גם בנשמה, שבחי' האוצר של יראת שמים שבנשמה הוא בחי' נקודת היראת שמים שבתעלומות לב שמצד עצם הנשמה שלמעלה מבחי' הגילויים. והיינו, דבחי' נקודת היראת שמים היא לא רק למעלה מהשכל (ראשית הכחות פנימיים), כי אם, שהיא למעלה גם מכללות בחי' הגילויים דנשמה, גם מבחי' המקיפים חי' ויחידה. דהנה יחידה היא רק בחי' שם (וגילוי) בלבד, וכמאמר רז"ל¹⁶ חמשה שמות נקראו לה נפש רוח נשמה חי' יחידה, שגם בחי' יחידה היא רק שם (וגילוי) בלבד ולא עצם הנשמה, וענין נקודת היראת שמים הוא מצד עצם הנשמה. דזהו מה שיראה זו היא מגעת בעצמותו ית', וכנ"ל שיראה זו היא מצד עצמותו ית' דלא אתרמיז לא בשום אות ולא בשום קוץ, כי מכיון שיראה זו היא מצד עצם הנשמה שלמעלה מהה' שמות נפש רוח נשמה חי' יחידה, לכן היא מגעת למעלה מהד' אותיות דשם הוי' ומבחי' קוצו של יו"ד, כי אם בעצמותו ית'. וגילוי בחינה זו הוא בשביל הנצחון, היינו ע"י העבודה דמסירת נפש בפועל שע"ז דוקא מנצחים את המלחמה. דכמו בענין כיבוש המלחמה בגשמיות הרי ישנם חכמים גדולים השוקדים בהחכמות של טכסיסי המלחמה, וישנם אנשי חיל שאינם יודעים כלל עמקי החכמות של טכסיסי המלחמה כי אם הם עובדים באמונה ובמסירת נפש, ועיקר כיבוש המלחמה הוא ע"י האנשי חיל הלוחמים במסירת נפש שהן המה המנצחים, עד"ז הוא גם במלחמה הרוחנית, שהמנצחים את המלחמה הן המה החיל אשר יראת ה' נגע בלבם¹⁷, כמו שמבאר שם באריכות. והנה מה שאומר שנצחון המלחמה הוא ע"י האנשי חיל דוקא, הכוונה בזה היא לא לשלול ח"ו את הפקידים הגבוהים העוסקים בטכסיסי המלחמה, כי אם, שגם עבודתם של הפקידים הגבוהים צריכה להיות (לא מצד השכל, וגם לא מצד בחי' הגילויים שלמעלה מהשכל, כי אם) באופן דמסירת נפש, כמו חיילים פשוטים, שע"ז גם העבודה שלהם היא מצד עצם הנשמה שלמעלה מבחי' הגילויים, שאז הנה גם הם נכללים בכלל „החיל אשר יראת ה' נגע בלבם". ומה שמדייק נגה בלבם הוא לפי שבחי' עצם הנשמה שלמעלה מבחי' הגילויים היא דוקא בלב ולא במוח. וכמו¹⁸ שבמלכותא

אדה"ז הערה לתיקון חצות בסופה (ד"ה ואחר הדברים).
אגה"ק ס"ל. וראה סה"מ תש"ט ע' 208. תשי" ס"ע 265.
18) ראה גם סה"מ תשי" ע' 132. שם ע' 4-153. ובכ"מ.

16) ב"ר פי"ד, ט. דב"ר פ"ב, לז. וראה קונטרס ענינה של תורת החסידות ע' ד הערה 37. וש"נ.
17) ראה שו"ע אדה"ז אר"ח (מהדור"ב) ס"א ס"ב. סידור

דארעא, בכדי לנצח את המלחמה מבזבו המלך אוצרותיו ונותן אותם לאנשי החיל, עד"ז הוא גם במלכותא דרקייעא, שבכדי לנצח את המלחמה פותחים את האוצר העליון שלמעלה מבחי' גילוי ונותנים אותם לישראל שע"ז מתגלה האוצר של יראת שמים שבהם. וכן הוא לאידך גיסא (מלמטה למעלה), שע"י שישראל עומדים במסירת נפש ומעוררים את האוצר של יראת שמים שבהם, הנה ע"ז רוח אייתי רוח, שפותחים עבורם את האוצר שלמעלה, יפתח הוי' לך את אוצרו הטוב, וזה מסייע אותם בעבודתם לכבוש את המלחמה, ועד שזה נמשך גם בגשמיות, שנמשך רב טוב לבית ישראל למטה מעשרה טפחים בטוב הנראה והנגלה.

ולהבין זה בפרטיות יותר, יובן זה בהקדים המאמר שניתן ליום ההילולא באתי לגני אחותי כלה... עד גמירא. [ראה לעיל ע' ה ואילך].

לזכות

החייל ב"צבאות השם"

מנחם מענדל בן אסתר שי'

לרגל יום הולדתו

יום הגדול והקדוש יו"ד שבט

שיגדל להיות חסיד ירא שמים ולמדן

ויפיץ את בשורת הגאולה והגואל

מתוך בריאות נכונה ועשירות מופלגה

בטוב הנראה והנגלה

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

סקירה אודות יו"ד שבט תשכ"ד*

ב"ה

דער יארצייט פון ליובאוויטשער רבי'ן זצ"ל

אין אמעריקע איז אַ מאַדע אַז אַלע קאַנווענשאַנס און קאַנפערענצן פון פאַרטייען און אַרגעניזאַציעס ווערן גערופן אויף אַן ענדע וואָך, אַדער אַ וויק-ענד ווי מען רופט עס, אין אַ רעזאַרט אַדער אַן אַפרו-פלאַץ, דאָרט קומט מען דער עיקר צופאַרן אויף אַפרוען זיך, אַדער האָבן אַ גוד-טיים, און דרך אגב האַלט מען אָפּ די קאַנווענשאַן אַדער קאַנפערענץ. די וויכטיגסטע ענינים ווערן פאַרגעבראַכט ביי די מאַלצייטן ווייל דאָן איז מען זיכער מיט אַן עולם, און דאָרט טרעטן אַרויס די הויפט רעדנער. די אַנדערע רעדנער מוזן זיך באַנוגענען מיט אַ קליינע צאָל צוהערער און זייער איינציגע טרייסט איז וואָס די לעזער פון די צייטונגען וואו די פאַרזאַמלונגען ווערן באַריכטעט, וויסן נעבאָך ניט וואָס פאַר אַ שווערן דזשאַב מען האָט געהאַט ביים צוזאַמענקלייבן אַ שטיקל עולם אויף אויסצוהערן זייערע רעדעס.

אַ גאַנץ אַנדער סאָרט וויקענד ווילן מיר דאָ באַשרייבן. י' שבט, דער יארצייט פון דעם פריערדיגן ליובאוויטשער רבי'ן אדמו"ר ר' יוסף יצחק זצ"ל איז הייַאַר אויסגעקומען פרייטאָג. און טויזענטער חסידים איבער דער גאַנצער וועלט האָבן דעם גאַנצן סוף וואָך מקדיש געווען צו תורה, תפלה און התעוררות.

אַרום 770 איסטערן פאַרקוויי די הויפט קוואַרטיר פון ליובאוויטש וואו דער היינטיגער ליובאוויטשער רבי שליט"א פירט אַן מיט די חב"ד אַקטיוויטעטן איבער דער גאַנצער וועלט, האָט מען שוין דאַנערשטאָג פרי געקענט זען ווי הונדערטער חסידים קומען צו פאַרן פון פאַרשידענע לענדער און שטעט, מיט עראַפלאַנען באַנען און באַסעס, ספעציעל האָבן זיך אַנגעזעען די געטשאַרטערטע ספעציעל געדונגענע באַסעס וואָס זיינען געקומען פון מאַנטרעאַל און דיטראַיט, בריינגענדיג אַ גרויסע צאָל ישיבה בחורים און יוגענטליכע.

אַ לאַנגע צייט פאַר מעריב איז שוין דער גרויסער בית המדרש געווען געפאַקט קאָפּ אויף קאָפּ, און הונדערטער חסידים האָבן מאַנעוורירט צו פאַרנעמען פאַזיציעס פון וואַנען זיי זאָלן קענען זען און הערן דעם רבי'ן ווי ער דאווענט מעריב.

הערנדיג דעם שטילן פשוט'דיגן קול פון רבי'ן שליט"א און קוקענדיג אויפן טויזנט קעפיגן עולם קומט אויפן געדאַנק אַ מסורה'דיגע באַשרייבונג אין די שיחות פון דעם בעל ההילולא וועגן אַ יארצייט פון דעם מעזריטשער מגיד אין וועלכן דער

* הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א עבור "שירות חדשות ליובאוויטש" (LNS).

אַלטער רבי מיט אַנדערע תלמידים פון מגיד האָבן אָנטיילגענומען. דער רבי שרייבט דאָרטן: „באָ יעדערן פון די חסידים וואָס זיינען יעמאַלט געווען אין שול איז געווען קלאָר אַז געוויס זיצט דער רבי, דער מגיד, באָ זיך אין היכל אין גן עדן און פראַוועט זיין הייליגע הילולא. עס איז געווען געוויס אַז דער בעל שם טוב, דער אר"י הקדוש, ר' שמעון בן יוחאי, און אַלע צדיקים, גאונים, אמוראים, תנאים, משה רבנו, דוד המלך מיט די אבות אברהם יצחק און יעקב הערן די תורה וואָס דער מגיד זאָגט“.

נאָך מעריב איז דער רבי שליט"א אַריין צוריק אין זיין חדר, און אַ יונגער בחור האָט זיך אַוועקגעזעצט אויף אַ טיש און האָט אָנגעהויבן אויף אויסנווייניג חזר'ן דעם מאמר וואָס דער בעל ההילולא האָט עטליכע טעג פאַר זיין הסתלקות אַרויסגעגעבן אַז מען זאָל לערנען אין טאָג פון זיין הסתלקות.

אין די ערשטע עטליכע שורות האָט ער איבערגעזאָגט אַ מדרש, אַז די שכינה איז פון אָנפאַנג געווען אויף דער ערד, נאָר זיבן דורות מיט רשעים, האָבן דורך זייערע מעשים, איר כביכול פאַרטריבן פון דער ערד ביז אויפן זיבעטן הימל. דאָן זיינען געקומען זיבן דורות מיט צדיקים, פון אברהם אבינו וועלכע האָבן די שכינה צוריקגעבראַכט יעדערער מיט איין הימל נעענטער, ביז משה רבנו וועלכער איז געווען דער זיבעטער, האָט געבראַכט צו דעם אַז דער אויבערשטער זאָל אַראָפקומען אויף דער ערד אויפן באַרג סיני און געבן די תורה.

דער בחור וואָס האָט גע'חזר'ט דעם מאמר, האָט זיך נישט לאַנג צוריק געקערט פון אַ ריזע אַרום דעם גאַנצן ערד קוגל, וואו ער האָט באַזוכט די פאַרוואָרפענסטע קהלות אין ווייטן מזרח, און האָט אַהין געבראַכט דעם מעסעדזש אַז לית אתר פנוי מיני', נישטאָ קיין פלאַץ אויף דער וועלט וואו די שכינה זאָל זיך נישט געפינען.

אויבן איז דעם קלענערן בית המדרש, זיינען געזעסן עלטערע חסידים און האָבן פאַרבראַכט אין זכרונות פון זייערע יאָרן אין דער מחיצה פון דעם בעל ההילולא. אַ גאָר אַלטער חסיד האָט דערציילט ווי דער בעל ההילולא האָט מיט פינף און זעכציג יאָר צוריק געזאָגט דעם ערשטן מאָל תורה*, און וואָס פאַר אַ שמחה דאָס האָט אַרויסגערופן באָ זיין פאָטערס חסידים. אַנדערע האָבן דערציילט פון די מסירות נפש יאָרן אין רוסלאַנד, פון דעם נס פון דער רבי'נס ראַטעווען זיך פון דער דייטשער אַקופאַציע אין פוילין במשך דעם צווייטן וועלט קריג און זיין הרבצת התורה אַרבייט גלייך ביים קומען קיין אַמעריקע. יונגע בחורים'לאַך וועלכע האָבן דעם בעל ההילולא אפילו נישט געקענט, האָבן מיט גרויס נייגיר געשלונגען יעדער וואָרט, ביי אַנדערע טישן זיינען געזעסן פילע חסידים און תלמידים און געלערנט אין משניות די פרקים

* כאַן ציין כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א: להוסיף ביאור, שהרי כ"כ פעמים אמר ד"ת והרבה שנים לפני תרנ"ט – ובמיוחד בבר מצוה וכו'.

וועלכע פאָנגען זיך אָן מיט די אותיות פון דעם רבי'נס נאָמען. א.ז.וו.

אויף מאָרגן אין דער פרי צו שחרית איז געקומען נאָך אַ גרעסערער עולם, און דער הויפט פראָבלעם איז געווען ווי צו אָנטאָן דעם טלית און תפלין אין אָן איינגשאַפט וואו עס איז נישטאָ קיין פלאַץ אַ ריר צוטאָן זיך. ביים דאָוונען האָט מען איבערהויפט באַמערקט דעם קאָנטראַסט פון דעם גרויסן רעש בשעת דער גאַנצער עולם דאָווענט, מיט דער שטילקייט וואָס ווערט מיט אַמאָל, ווען דעם רבי'נס קול הערט זיך.

נאָכן דאָוונען, האָבן צענדליגער באַסעס און הונדערטער אויטאָ-מאָבילן געפירט דעם עולם צו דעם רבי'נס ציון אויף דער אַלטער מאָנטעפיאָרע בית החיים וואָס געפינט זיך אין ווייטן לאַנג איילאָנד.

אַ קורצע צייט שפעטער איז אָנגעקומען דער רבי שליט"א צום ציון און האָט מיטגעבראַכט מיט זיך די שווערע טויזענטער בריוו וואָס זיינען אָנגעקומען פון אידן איבער דער גאַנצער וועלט, וועלכע האָבן געבעטן אַז מען זאָל זיי דערמאָנען פאַרן רבי'ן אין טאָג פון זיין יאָרצייט. דאָס האָט גענומען שטונדן לאַנג, און האָרט צו ליכט בענטשן איז דער רבי צוריקגעקומען און האָט זיך געשטעלט דאָוונען מנחה.

נאָך אַ קורצער הפסקה האָט מען מקבל שבת געווען. נאָך קבלת שבת האָט דער רבי שליט"א געזאָגט אַ מאמר וועלכער איז דער פערצענטער אין אַ קייט פון מאמרים וואָס זיינען געבויט אויף דעם מאמר וואָס דער פריערדיגער רבי האָט אַרויסגעגעבן צו דעם טאָג פון זיין הסתלקות. אין דעם מאמר האָט דער רבי ציטירט פון אַלע רביים אָנפאַנגענדיג פון בעל שם טוב און דורכגייענדיג אַלע אַכט דורות רביים ביז זיין שווער דער בעל ההילולא, ווי אויך פון אריז"ל זוהר גמרא און תנ"ך – דער שליסל געדאַנק פון דעם מאמר איז געווען געבויט אויפן פסוק אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך, אַז פונקט אַזוי ווי אַ איד גלויבט און פילט אַז דער אויבערשטער איז מיט אים, ווען ער שטייגט הימליש הויך, אַזוי דאַרף אַ איד אויך פילן און גלויבן אַז דער אויבערשטער איז מיט אים אויך אין מאָמענטן פון ליידן און אפילו פון גייסטיגער נפילה.

נאָכן מאמר זיינען מאַסן חסידים און תלמידים געבליבן חזר'ן דעם מאמר שטונדען לאַנג און ערשט שפעט אין דער נאַכט זיינען זיי אַ היימגעגאַנגען מאַכן קידוש און עסן סעודת שבת. אויף מאָרגן אין דער פרי זיינען זיי געווען צוריק הערן ווי דער חזון, אַ יונגער חסיד מיט אַ פענאָמענאַלן זכרון, האָט גע'חזר'ט דעם מאמר וואָרט ביי וואָרט.

צו שחרית האָט מען דעם רבי'ן ווי אַלעמאָל אויפגערופן צו מפטיר און דער גרויסער עולם האָט מיט גרויס יראת הכבוד זיך צוגעהערט צו דער הפטורה.

קוקענדיג אויף דעם טויזנט קעפיגן עולם כן ירבו וועלכער איז זיך צוזאמענגעקומען פון גאַנץ וועלט און הערנדיג ווי דער רבי זאָגט אין דבורה'ס שירה אַז עס איז געווען אַ צייט ווען חדלו ארחות, די וועגן צום משכן אין שילה האָבן געפוסטעוועט, ביז דבורה איז געקומען און איז געוואָרן אַ מאַמע צום אידישן פּאָלק, איז געקומען אויפן געדאַנק אַז אונז האָט זיך אויך געדוכט נאָכן חורבן פון צווייטן וועלט קריג, אַז די וועגן אויף וועלכע חסידים פלעגן פאַרן צו אַ רבי'ן זיינען שוין אַ זאַך פון דער פאַרגאַנגענהייט, און אויב מען זעט ערגעץ אַן עולם פאַרער איז דאָס נאָר אויף ארחות עקלקלות, קרומע וועגן, וואו מען לויפט נאָך אַ גוד-טיים, זעט מען אָבער יעצט אַז שופטים מיט מסירות נפש קענען צוריק אויפלעבן די אַלטע וועגן וועלכע פירן טויזענטער אידן צו תורה און מסירות נפש.

נאָכן דאַוונען איז געווען אַ קידוש וואו דער רבי שליט"א האָט גערעדט פאַרשידענע שיחות און אויך אַ מאמר וואו ער האָט ברייט ערקלערט אַ משל מיט אַ קעניג וועלכער האָט באַהאַלטענע אוצרות וואָס די פריערדיגע קעניגע האָבן אָנגעזאַמעלט במשך דורות, וועלכע ליגן פאַרזיגלט און פאַרמאַכט, און דאָך ווען עס קומט אַ מלחמה ערוועקט זיך ביי דעם קעניג זיין מדת הנצחון, און מען עפנט אַט די אַלע פאַרזיגעלטע אוצרות און מען טיילט זיי פאַנאַנדער צו די אַפיצערן אַז זיי זאָלן מיט דעם באַוואָפענעם די פּראָסטע סאַלדאַטן אַז זיי זאָלן גיין קעמפן און בריינגען צום ענדגילטיגן נצחון. דער נמשל איז אַז די העכסטע געטליכע אוצרות וואָס ליגן באַהאַלטן אין דער תורה און אין אַ אידישער נשמה ווערן יעצט געעפנט און פאַרטיילט צו יעדער אידן וועלכער מאַביליזירט זיך אין דער געטליכער מלחמה, אויף צו פאַרטרייבן די כחות פון פינסטערניש און צו בריינגען צו דעם ונגלה כבוד ה' אַז אַלע באַשעפענישן זאָלן פילן און זען געטליכקייט. דער קידוש האָט זיך געענדיגט אַרום אַ שטונדע פאַר דער שקיעה און נאָך מנחה האָט זיך דער עולם געאַיילט צו מאַכן קידוש און עסן סעודת שבת. גלייך נאָך סעודת שבת האָט מען געדאַווענט מעריב און נאָך הבדלה האָט זיך דער עולם גענומען גרייטן צו דעם הויפט פאַרבריינגען וועלכער איז פאַרגעקומען מוצאי שבת, און צו וועלכן עס זיינען געקומען נאָך הונדערטער אידן, וועלכע האָבן צוליב סיבות נישט געקענט זיין דעם גאַנצן שבת ביים רבי'ן שליט"א.

האַלב נאָך אַכט פינקטליך האָט דער רבי שליט"א אָנגעפאַנגען דעם פאַרבריינגען מיט אַ שמועס, אַז אין אַ געוויסן זין איז אַ מלוה מלכה, וואו מען באַגלייט אַרויס די שבת קעניגין און די נשמה יתירה, וואָס געפינט זיך ביי יעדער אידן שבת מיט אַ סעודה און מיט פרייד ענליך צום געדאַנק פון דער הילולא וואָס מען פּראָוועט ביי דעם יאַרצייט פון אַ צדיק וואו מען באַגלייט דעם צדיק – די נשמה יתרה פון דעם דור – צו זיין אַרויפגיין אין אַ נאָך העכערן עולם.

אַבער פון דער אַנדער זייט זיינען זיי ניט גלייך, ווייל נאָך דער מלוה מלכה גייט דאָך טאַקע די שבת קעניגין און די נשמה יתירה אַוועק, אַבער ביי דער נשמה פון אַ צדיק זאָגט ער דאָך אין זוהר אַז אויך נאָך דער הסתלקות געפינט זיך דער צדיק אויף דער וועלט נאָך מער ווי ביים לעבן.

אין דעם פאַרבריינגען וואָס האָט אָנגעהאַלטן איבער זעקס שעה האָט דער רבי שליט"א צווישן אַנדערע ענינים אַרויסגעבראַכט די נייע לאַגע וואָס עקזיסטירט אין מצב פון כלל ישראל און די פליכטן וואָס דאָס לייגט אַרויף אויף די אידן פון אַמעריקאַנער קאָנטינענט. אויב פאַר דעם צווייטן וועלט קריג זיינען געווען אידן אין אַנדערע לענדער וועלכע האָבן זיך אָפּגעגעבן מיט תורה און עבודה, און אַמעריקאַנער אידן האָבן זיך קאָנצענטרירט אויף צדקה און גמילת חסדים, איז היינט די לאַגע אַ געענדערטע. ליידער עקזיסטירן ניט מער פילע פון די ישובים וועלכע האָבן זיך אָפּגעגעבן מיט תורה און עבודה און אופן אַמעריקאַנער אידענטום ליגט די פליכט צו אויפהאַלטן צו דער זעלבער צייט אַלע דריי עמודים, דאָס הייסט אַליין לערנען תורה, אַליין דאַוונען און צו דער זעלבער צייט אָנהאַלטן דעם עמוד פון צדקה און גמילות חסדים אויף דער פריערדיגער שטופע און נאָך מעהר און דאָס וועט ממילא אויך ווירקן אויף די אידן אין ארץ ישראל און אין אַנדערע מדינות, וועלכע קוקן אין אַ געוויסן זין אַרויף צום גרעסערן און רייכערן אַמעריקאַנער אידענטום אַז זיי זאָלן זיך אויך שטאַרקן אויף די אַלע געביטן.

דער רבי שליט"א האָט זיך אויך ביי ביידע פאַרבריינגענס שאַרף אויסגעדריקט קעגן דער וואַקנאַראַליע פון לוקסוס, וועלכע פאַרשפרייט זיך זייער, ספעציעל, צווישן די ניי געקומענע.

ער איז שאַרף אַרויסגעקומען קעגן דעם פאַרשווענדן טויזענטער אויף מותרות און זאכן וואָס מייסטענט טוט מען עס נאָר צוליב נאָכיאַגען „די גאַס“ די אַזוי גערופענע „לייטען זאָגן“, און נאָכטאָן די גוים, אויסגאַבן וועלכע טרייבן פאַמיליעס צו אַ מצב פון פאַרשולדיגן זיך אַריבערן קאַפּ, און בריינגען צו דעם אַז די מענער און פּאָטערס פון די משפחות זאָלן ניט האָבן קיין צייט און קיין געדולד אויף לערנען און דאַוונען, זאָלן אָנהייבן טראַכטן וועגן פאַרקלענערן די צדקה באַשטייערונגן א.ז.וו.

מיט אַ ספּציעלער ברכה פאַר די אידן הינטער דעם אַייזערנעם פאַרהאַנג האָט זיך דער פאַרבריינגען געענדיגט.

תרגום חפשי:

ב"ה

היארציית של הרבי מליובאוויטש זצ"ל

באמריקה יש אופנה שכל הועידות ואסיפות של מפלגות וארגונים נקראים לסוף שבוע, או "וויק-ענד" כפי שקוראים לזה, באתר נופש או מקום מנוחה, לשם נוסעים בעיקר כדי לנוח, או לבלות בנעימים, ודרך אגב מקיימים את הועידה או אסיפה. הענינים הכי חשובים מובאים בזמני הארוחות כי אז בודאי נמצאים עם קהל, ושם יוצאים הדוברים החשובים. שאר הדוברים מוכרחים להסתפק במספר קטן של מאזינים ונחמתם היחידה היא שקוראי העיתונים שבהם יצויינו הועידות, אינם יודעים "נעבאך" איזו עבודה קשה היתה להם בקיבוץ "חתיכת" קהל להקשיב לדבריהם.

כאן רוצים לכתוב על סוף שבוע מסוג שונה לגמרי. 'י' שבט, היארציית של הרבי מליובאוויטש הקודם אדמו"ר ר' יוסף יצחק זצ"ל חל בשנה זו ביום ששי. ואלפי חסידים מכל רחבי תבל הקדישו את סוף השבוע כולו לתורה, תפלה והתעוררות.

סביב 770 איסטערן פארקוויי המרכז העיקרי של ליובאוויטש שבו הרבי מליובאוויטש הנוכחי שליט"א מנהיג את פעילויות חב"ד בכל רחבי תבל, כבר ביום חמישי בבוקר היו יכולים לראות כיצד מאות חסידים באים בנסיעה ממגוון ארצות וערים, באוירונים רכבות ואוטובוסים, במיוחד נראו האוטובוסים שנשכרו במיוחד שבאו ממונטריאול ודטרויט, שהביאו מספר גדול של בחורי ישיבה ואברכים.

זמן רב לפני מעריב כבר הי' בית המדרש הגדול צפוף ראש על ראש, ומאות חסידים התמקדו לתפוס עמדות שמהן יוכלו לראות ולשמוע את הרבי איך שמתפלל מעריב.

תוך כדי שמיעת קולו השקט והפשט של הרבי שליט"א והסתכלות על הקהל של אלפי ראשים עולה בזכרון רשימה מסורתית בשיחות של בעל ההילולא אודות היארציית של המגיד ממעזריטש שבו השתתף אדמו"ר הזקן עם תלמידים אחרים של המגיד. הרבי כותב שם: "אצל כל אחד מהחסידים שהיו אז בבית הכנסת הי' ברור שבודאי יושב הרבי, המגיד, בהיכלו בגן עדן וחוגג את ההילולא הקדושה שלו. הי' בטוח שהבעל שם טוב, האר"י הקדוש, ר' שמעון בן יוחאי, וכל הצדיקים, גאונים, אמוראים, תנאים, משה רבנו, דוד המלך עם האבות אברהם יצחק ויעקב שומעים את התורה שאומר המגיד".

אחרי מעריב נכנס הרבי שליט"א בחזרה לחדרו, ובחור צעיר התיישב על שולחן והחל לחזור בעל פה את המאמר שבעל ההילולא הוציא כמה ימים לפני הסתלקותו שילמדו ביום הסתלקותו.

במספר השורות הראשונות הוא חזר על מדרש, שהשכינה בהתחלה היתה בארץ, אלא שבעה דורות עם רשעים, על ידי מעשיהם, גירשו אותה כביכול מהארץ עד לרקיע השביעי. אז באו שבעה דורות עם צדיקים, מאברהם אבינו שהחזירו בחזרה את השכינה כל אחד רקיע אחד קרוב יותר, עד שמשו רבנו שהי' השביעי, הביא לכך שהקב"ה יירד על הארץ על הר סיני ויתן את התורה.

הבחור שחזר את המאמר, חזר לא מזמן ממסע סביב כל כדור הארץ, שבו חיפש את הקהלות הכי נידחות במזרח הרחוק, והביא לשם את המסר שלית אתר פנוי מיני, אין מקום בעולם שבו לא נמצאת השכינה.

למעלה בבית המדרש הקטן, ישבו חסידים זקנים והתוועדו בזכרונות משנותיהם במחיצת בעל ההילולא. חסיד זקן מאוד סיפר כיצד בעל ההילולא אמר לפני שישים וחמש שנה בפעם הראשונה תורה*, ואיזו שמחה זה עורר אצל החסידים של אביו. אחרים סיפרו על שנות המסירות נפש ברוסי, על הנס של הצלת הרבי מהכיבוש הגרמני בפולין במשך מלחמת העולם השני ועבודת הרבצת התורה שלו מיד בבואו לאמריקה. בחורים צעירים שאפילו לא הכירו את בעל הגאולה, בשקיקה גדולה בלעו כל מילה, בשולחנות אחרים ישבו הרבה חסידים ותלמידים ולמדו במשניות את הפרקים המתחילים באותיות שמו של הרבי. וכו'.

למחרת בבוקר לשחרית הגיע קהל גדול, והבעי' העיקרית היתה כיצד ללבוש את הטלית ותפלין בצפיפות שבה לא הי' מקום לזוו. בתפילה שמו לב בעיקר להבדל בין הרעש הגדול בעת שכל הקהל מתפלל, לשקט שנעשה פתאום, כאשר קולו של הרבי נשמע.

אחרי התפילה, עשרות אוטובוסים ומאות כלי רכב הובילו את הקהל לציון של הרבי בבית החיים הישן מונטיפיורי הנמצא בלונג איילנד הרחוק.

כעבור זמן קצר הגיע הרבי שליט"א לציון והביא עמו את אלפי המכתבים הכבדים שהגיעו מיהודים מכל רחבי תבל, שביקשו שיזכירו אותם לפני הרבי ביום הַיִּאֲרִצִּיט שלו. זה לקח שעות ארוכות, וקרוב להדלקת נרות חזר הרבי ונעמד להתפלל מנחה.

אחרי הפסקה קצרה קיבלו את שבת. אחרי קבלת שבת הרבי שליט"א אמר מאמר שהוא הארבעה עשר בסדרה של מאמרים המיוסדים על המאמר שהרבי הקודם הוציא ליום הסתלקותו. במאמר ציטט הרבי מכל הרביים החל מהבעל שם טוב ודרך כל שמונת דורות הרביים עד חותנו בעל ההילולא, כמו גם מהאריז"ל וזהר גמרא ותנ"ך – רעיון המפתח של המאמר הי' מיוסד על הפסוק אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך, שבדיוק כמו שיהודי מאמין ומרגיש שהקב"ה נמצא עמו, כשהוא משגשג למעלה בשמים, כך צריך יהודי גם להרגיש ולהאמין שהקב"ה נמצא עמו גם ברגעים של סבל ואפילו של נפילה רוחנית.

אחרי המאמר המונים של חסידים ותלמידים נשארו לחזור את המאמר במשך שעות ארוכות ורק מאוחר בלילה הלכו לביתם לעשות קידוש ולאכול סעודת שבת. למחרת בבוקר חזרו לשמוע כיצד החזור, חסיד צעיר עם זכרון מופלא, חזר את המאמר מילה במילה.

לשחרית קראו לרבי כתמיד למפטיר והקהל הגדול הקשיב ביראת הכבוד גדולה להפטורה. תוך כדי הסתכלות על קהל אלפי הראשים כן ירבו שהתאסף מכל העולם ושמיעה כיצד הרבי אומר בשירת דבורה שהי' זמן שבו חדלו ארחות, הדרכים למשכן בשילה התרוקנו, עד שבאה דבורה ונעשתה אם לעם ישראל, עלה ברעיון שגם לנו הי' נדמה אחרי חורבן מלחמת העולם השני, שהדרכים שבהן היו חסידים לנסוע לרבי כבר נעשו דבר של העבר, ואם רואים היכן שהוא מישהו הנוסע בעולם זהו רק עבור ארחות עקלקלות, דרכים עקומות, שבהן רודפים אחרי בילוי בנעימים, אבל רואים עכשיו ששופטים עם מסירות נפש יכולים להחיות בחזרה את הדרכים הישנות המובילות אלפי

* כאן ציין כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א: להוסיף ביאור, שהרי כ"כ פעמים אמר ד"ת והרבה שנים לפני תרנ"ט – ובמיוחד בבר מצוה וכו'.

יהודים לתורה ומסירות נפש.

אחרי התפילה הי' קידוש שבו הרבי שליט"א דיבר מגוון שיחות וגם מאמר שבו ביאר בהרחבה משל עם מלך שיש לו אוצרות מוסתרים שהמלכים הקודמים אספו במשך דורות, המונחים חתומים וסגורים, וכאשר מגיעה מלחמה מתעוררת אצל המלך מדת הנצחון שלו, ופותחים את כל האוצרות החתומים האלו ומחלקים אותם למפקדים שיציידו בהם את החיילים הפשוטים שילכו להילחם ולהביא לנצחון המיוחל. הנמשל הוא שהאוצרות האלקיים הנעלים ביותר המונחים בהסתר בתורה ובנשמה יהודית נפתחים ומתחלקים עכשיו לכל יהודי המתגייס למלחמה האלקית, לגרש את כחות החושך ולהביא לונגלה כבוד ה' שכל הנבראים ירגישו ויראו אלקות. הקידוש הסתיים סביבות שעה לפני השקיעה ואחרי מנחה מיהר הקהל לעשות קידוש ולאכול סעודת שבת. מיד אחרי סעודת שבת התפללו מעריב ואחרי הבדלה החל הקהל להתכונן להתוועדות המרכזית שהתקיימה במוצאי שבת, ושאלו' הגיעו עוד מאות יהודים, שמפני סיבות לא היו יכולים להיות בשבת אצל הרבי שליט"א.

בשעה שמונה וחצי בדיוק החל הרבי שליט"א את ההתוועדות בשיחה, שבמדה מסויימת מלווה מלכה, שבו מלוים את שבת המלכה ואת הנשמה היתירה, שנמצאת אצל כל יהודי בשבת בסעודה ובשמחה דומה לרעיון של ההילולא שעורכים ביאָרציט של צדיק שבה מלוים את הצדיק – הנשמה יתרה של הדור – לעלייתו לעולם עליון יותר.

אבל מצד שני הם אינם שוים, כי אחרי המלוה מלכה באמת עוזבות שבת המלכה והנשמה יתירה, אבל בנשמה של צדיק איתא בזוהר שגם אחרי ההסתלקות נמצא הצדיק בעולם זה עוד יותר מבחייו.

בהתוועדות שארכה למעלה משש שעות גילה הרבי שליט"א בין שאר הענינים את המצב החדש הקיים במצב כלל ישראל ואת המשימות שזה מטיל על היהודים של יבשת אמריקה. אם לפני מלחמת העולם השני' היו יהודים בארצות אחרות שהתמסרו לתורה ועבודה, ויהודי אמריקה התרכזו בצדקה וגמילת חסדים, הנה עכשיו המצב שונה. לדאבוננו רבים מהישובים שהתמסרו לתורה ועבודה לא קיימים עוד ועל יהדות אמריקה מוטלת המשימה לתמוך באותו זמן בכל שלושת העמודים, היינו ללמוד תורה בעצמם, להתפלל בעצמם ובאותו זמן לתמוך בעמוד של צדקה וגמילות חסדים במדריגה הקודמת ועוד יותר וממילא זה ישפיע גם על היהודים בארץ ישראל ובמדינות אחרות, המסתכלים במדה מסויימת על יהדות אמריקה הגדולה והעשירה שגם הם יתחזקו בכל התחומים.

הרבי שליט"א גם התבטא בחריפות בשתי ההתוועדויות נגד הנגע החדש של לוקסוס, המתפשט מאוד, במיוחד, בין הבאים החדשים.

הוא יצא בחריפות נגד בזבוז אלפים על מותרות וענינים שעושים אותם רק כדי לרדוף אחרי "הרחוב" הנקראים "מביעי דעה", ולחקות את הגוים, הוצאות המגרשות משפחות למצב של חובות למעלה מהראש, ומביאות לכך שלאנשי ואבות המשפחות לא יהי' זמן וסבלנות ללמוד ולהתפלל, ושיתחילו לחשוב אודות הקטנת התרומות לצדקה וכו'.

בברכה מיוחדת עבור היהודים מאחורי מסך הברזל הסתיימה ההתוועדות.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"י"ר

*

לז"נ

הרה"ח הרה"ת ר' **צבי הירש** בן הרה"ח ר' **בן ציון**

נלב"ע ז"ך אלול ה'תש"מ

מרת **רבקה** בת הרה"ח ר' **צבי**

נלב"ע כ"ט תמוז ה'תשס"ב

שפריצער

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם,

בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

תיכף ומיד ממש

נתרם ע"י בניהם הרה"ת ר' **שמואל** והרה"ת ר' **יעקב מרדכי**

שיחיו

שפריצער

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"ר

לרגל התחלת שנת הע"ה לנשיאותו

לאורך ימים ושנים טובות

יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,

חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל

ותיכף ומי"ד ממ"ש נראה בעיני בשר

בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה –

"לאלתר לגאולה" ו"הנה זה משיח בא"

ובעגלא דידן יתגלה לעין כל

ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'

ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל

בגאולה האמיתית והשלימה

נאו מי"ד ממ"ש ממש!

לזכות

חיילי בית דוד

תלמידי התמימים השוהים

ב-770 – בית חיינו – בית משיח

להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם

מתוך הרחבה ומנוחת הנפש

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא

בקבלת פני משיח צדקנו –

כ"ק אדמו"ר שליט"א

יחד עם כל בני ישראל שליט"א

בכל מושבותיהם

תיכף ומי"ד ממ"ש, נאו!

